

IUDAIZAREA CREȘTINISMULUI

Partea a III-a

Creștinii Audieni din Țara Goșilor.
Istoria celor mai emblematice
personalități din viața Bisericii Române.

Asociația Creștină „Apostoliconul” - 2021

„Audianismul” în Țara Goților și Sfântul Ierarh Audius, mesopotamianul

Încep studiul de față prin a aduce una dintre cele mai frumoase mărturii ale primului secol de creștinism. Despre această lucrare aflăm: „*Epistola către Diognet este o perlă a literaturii creștine din primele trei secole, cum a fost numită, este necunoscută atât scriitorilor creștini din epoca patristică, cit și celor din epoca medievală*”¹. Conținutul acestei scrisori definește care era structura creștinismului, dincolo de toate dificultățile și tulburările care aveau să se ivească după secolul al IV-lea, respectiv după perioada constantiniană. „*Creștinii nu trăiesc deosebiți de ceilalți oameni nici prin pământul pe care trăiesc, nici prin limbă, nici prin îmbrăcăminte. Nu locuiesc în orașe ale lor, nici nu se folosesc de o limbă deosebită, nici nu duc o viață străină. Învățătura lor nu e descoperită de gândirea și cugetarea unor oameni, care cercetează cu nesocotință; nici nu o arată, ca unii, ca pe o învățătură omenească. Locuiesc în orașe grecești și barbare, cum le-a venit soarta fiecăruia; urmează obiceiurile băștinașilor și în îmbrăcăminte și în hrană și în celălalt fel de viață, dar arată o viețuire minunată și recunoscută de toți ca nemaivăzută. Locuiesc în țările în care s-au născut, dar ca străinii; iau parte la toate ca cetățeni, dar pe toate le rabdă ca străini; orice țară străină le e patrie, și orice patrie le e țară străină. Se căsătoresc ca toți oamenii și nasc copii, dar nu aruncă pe cei născuți. Întind masă comună, dar nu și patul. Sunt în trup, dar nu trăiesc după trup. Locuiesc pe pământ, dar sunt cetățeni ai cerului. Se supun legilor rânduite de stat, dar, prin felul lor de viață, biruiesc legile. Iubesc pe toți, dar de toți sunt prigoniiți. Nu-i cunoaște nimeni, dar sunt osândiți; sunt omorâți, dar dobândesc viața. Sunt săraci, dar îmbogățesc pe mulți; sunt lipsiți de toate, dar în toate au de prisos. Sunt înjosiți, dar sunt slăviți cu aceste înjosiri; sunt huliți, dar sunt îndreptățiți. Sunt ocăriți, dar binecuvântează; sunt insultați, dar cinstesc. Fac bine, dar sunt pedepsiți ca răi; sunt pedepsiți, dar se bucură, ca și cum li s-ar da viață. Iudeii le poartă război ca unora de alt neam, elenii îi prigonesc; dar cei care-i urăsc nu pot spune pricina dușmăniei lor. Ca să spun pe scurt, ce este sufletul în trup, aceea sunt creștinii în lume. Sufletul este răspândit în toate mădularele trupului, iar creștinii în toate orașele lumii. Sufletul locuiește în trup, dar nu este din trup, creștinii locuiesc în lume, dar nu sunt din lume. Sufletul nevăzut este închis în trupul văzut; și creștinii sunt văzuți, pentru că sunt în lume, dar credința lor în Dumnezeu rămâne nevăzută*”².

După cum am spus, autorul scrisorii nu a fost descoperit până acum de niciuna dintre bisericile ortodoxe sau catolice, însă toate o acceptă ca fiind canonică. Deși proveniența ei rămâne un mister, epistola apare în unele mențiuni ale lui Clement Alexandrinul³.

O icoană a trăirii desăvârșite a acestui mod de viață creștin este Sfântul Audius, Episcopul goților. Biografia acestuia este foarte puțin cunoscută de către români, din motive mai mult sau mai puțin obiective, deși este unul dintre cei mai importanți membrii participanți ai Sinodului Ecumenic din Niceea, având cea mai elocventă mărturisire contra arianismului, și unul dintre cei care au sfințit, prin prezența și lucrarea de propovăduire a Adevărului, locurile în care le-a fost dat să ajungă, îndeosebi spațiul românesc.

¹ Pr. Prof. Dumitru Fecioru, „P.S.B.” vol. 1, „Scrierile Părinților Apostolici”, București, 1997, pag. 333 (sus);

² D. Fecioru, „Vademecum Patristic”, 1:4;

³ Dumitru Fecioru, „P.S.B.”, vol. 4, „Clement Alexandrinul, scrieri”, București, 1982, pag. 21;

Cele mai multe mărturii despre viața și activitatea Episcopului Audius au fost pierdute în negura timpului. Despre el se presupune că s-a născut între anii 300 și 301. A fost hirotonit Episcop în preajma anului 323 și a participat la Sinodul din Niceea (din 325)⁴. El a propovăduit doctrina Sfinților Apostoli privitoare la „Dumnezeul creștinilor”⁵. A început să devină tot mai cunoscut după ce a respins cu verticalitate teoriile reformatoare ale împăratului Constantin și nu a acceptat ideea că „Dumnezeu a creat focul întunecat în care biserica ortodoxă susține că locuiește Dumnezeu⁶ sau în negură (întuneric)”⁷. Ucenicii săi, episcopi, preoți și creștini, au fost porecliți de cultul imperialiștilor „Audieni”, și teoria a fost denumită „Audianism”. În lucrarea de față vom folosi numele dat de confesiunea oficială pentru a ne referi la următorii pildei de viață și de credință a Sfântului Audius, deși ucenicii acestuia niciodată nu s-au considerat „audieni”, ci creștini, apărători ai Dogmelor Sfinților Apostoli, precum consemnează și Epifanie de Salamina.

Pentru început, există o teorie dualistă, străină creștinilor audieni, dar susținută de afirmația anterior enunțată, cu privire la guvernarea lumii de două principii – bine și rău. Această teorie, numită și „marcionism”, descrie demonul în calitate de creator al întunericului și al lumi întunecate, iar pe Hristos ca eliberatorul. Audianismul susține exact contrariul acestor idei eretice, pentru că Dumnezeu este autorul lumii și al luminii, care i-a dat libertate omului să aleagă între bine și rău, conform Sfintei Evanghelii, iar omul este cel care, în virtutea acestei libertăți, alege să lucreze binele sau nu. Astfel, în urma nelucrării apare răul, căci întunericul, de fapt, nu există; întunericul este lipsa luminii, iar răul este lipsa binelui.

Din secolul al IV-lea, și mai departe în secolul al V-lea, se scriu numeroase lucrări despre „Audianism” și „Donatism”, însă capitolele sunt incluse în volume care se referă în același timp la zeci de structuri religioase, „Panarionul” lui Epifanie, fără ca acestea să aibă neapărat cu adevărat legătură între ele.

Unul dintre Episcopii care și-a petrecut mult timp în preajma creștinilor Audieni, până aproape de anii 365-370, a fost Silvan, Episcop de Cirta⁸, care după anul 320 a suferit multe nedreptăți din partea împăratului Constantin.

În perioada Sinodului de la Niceea din anul 325, Sfântul Audius își începe cariera teologică, prin mărturisirea pentru care a rămas în istoria creștinismului. În acea vreme, Arie din Alexandria predica împotriva Mântuitorului Hristos, negându-i Dumnezeirea. Lipsit de o înțelegere pe care numai credința o poate da, susținea că deoarece Dumnezeu nu are trup și nu este ființă materială, concluzia finală ar fi că Hristos, având trup, nu este Dumnezeu.

În cele din urmă, după lungi dezbateri formaliste, despre care sunt suspiciuni și mărturii că au fost ordonate de împărat, tânărul episcop Audius invocă pentru prima dată în istoria creștinismului, în acest context, dogma Apostolului Pavel: „cu adevărat, mare este taina dreptei credințe: Dumnezeu S-a arătat în trup” (I Timotei 3, 16). Într-o altă epistolă atribuită Sfântului Apostol Pavel de către biserica oficială, îl arată pe Hristos ne-născut, ci întrupat, din veșnicie împreună cu Tatăl și cu Duhul, precum zice: „Pentru că întru El au fost făcute toate, cele din ceruri și cele de pe pământ, cele văzute, și cele nevăzute” (Coloseni 1, 16). Arienii nu

⁴ În vremea aceea erau episcopi hirotoniți și la vârsta de 18 ani, ca de pildă Sf. Clement, episcopul Ancirei;

⁵ Epistola către Romani, cap. 7, vers. 4;

⁶ Vezi Biblia Ortodoxă, II. Regi, cap. 22, vers. 12-13;

⁷ II Cronici (Paralipomena), cap. 6, vers. 1;

⁸ Pr. Prof. Dr. Nicolae Chifăr, „Mișcarea donatistă și politica religioasă constantiniană”, pag. 4.

sunt de acord cu toate învățăturile Noului Testament, pentru care resping argumentele aduse de Audius.

Este bine de văzut că arienii nu neagă fără interes scrierile Noului Testament, căci însuși Arie era de neam iudeu-alexandrin, iar prezența lui la Sinodul din Niceea nu avea alt scop decât o diversiune care avea să distragă atenția majorității de la genocidul lui Constantin de dinaintea acestui Sinod împotriva celor care nu predaseră cărțile Apostolilor la porunca lui.

După încheierea Sinodului, arianismul avea să devină religie de stat pentru un secol. Arie a murit în cele din urmă preot al bisericii politice din Alexandria, la anul 336. Sinodul din Niceea nu a avut nici un fel de rezultat în combaterea arianismului, ci dimpotrivă, măsurile s-au luat contra celor ce nu acceptaseră arianismul. Faptul se adeverește mai târziu, când scriitorul Teodoret al Cirului relatează: „Eusebiu l-a botezat pe împăratul Constantin în 22 mai 337”⁹. Eusebiu de Nicomidia a fost un iudeu convertit la arianism, care mai este denumit și „semi-arian” pentru dubla sa apartenență religioasă, iudeo-ariană. Semi-arianismul este o altă erezie timpurie, atât împotriva Fiului, cât și împotriva Duhului Sfânt. Eusebiu a fost președintele Sinodului din Niceea.

Despre acest marele ierarh Audius citim în scrierile lui Epifanie că: „era un om eminent, din părinți mesopotamieni. Casa lui era lăcașul purității vieții sale, plin de râvnă dumnezeiască și credință. De multe ori, când vede lucrurile care au continuat să se petreacă în biserici, sub nasul episcopilor și preoților, el se opune unui astfel de comportament, spunând cu mustrare: „aceasta nu este așa cum ar trebui să fie” sau „acest lucru nu ar trebui să fie așa”. El este întocmai unui povestitor de adevăruri și se potrivește cu persoanele care vorbesc deschis din respect pentru adevăr, mai ales când propriile lor vieți sunt exemplare”¹⁰.

În multe locuri Epifanie se referă la timpul trecut când vorbește despre Audius, mai ales la opozițiile sale dintru începuturi. Totodată vedem că în descrierea vieții sale folosește expresia „el se opune”, la timpul prezent, ceea ce confirmă că la sfârșitul secolului al IV-lea Sfântul Audius era încă în viață. Însuși felul în care îl descrie Epifanie, un episcop din biserica adversă, constituie o confirmare a faptului că Sfântul Audius era un om emerit în trăire, fapte și în credință.

Biserica „Ortodoxă” imperială adoptă în secolul al IV-lea teorii total opuse învățăturilor Apostolilor, iar cine a continuat să păstreze aceste învățături a fost considerat eretic¹¹.

Eusebiu de Nicomidia mărturisește că împăratul Constantin a chemat la Sinodul din Niceea 1800 de Episcopi, 1000 din est și 800 din vest, dar a fost prezent un număr extrem de mic. Eusebiu susține că au fost prezenți 250 de episcopi¹², Eustatie de Antiohia susține că 270 de membri¹³, și în cele din urmă, Athanasie al Alexandriei ridică numărul la 318¹⁴. Însuși numărul de episcopi prezenți la acest Sinod, adică 318, după mărturia lui Eusebiu, dintre care doar 10 erau creștini, restul arienii, era menit să coincidă cu numărul de 318 slugi ale lui Avraam (Geneza 14, 14).

⁹ Părinți și Scriitori Bisericești (PSB), vol. 44, Teodoret al Cirului, „Istoria Bisericească”, pag. 66, cap. 21;

¹⁰ Epifanie Episcopul Salaminei (310 – 403), Panarion, 70, p. 1, s.p. 2;

¹¹ Teodoret al Antiohiei, „Părinți Niceeni și Post-Niceeni”, vol. 3, capitolul 9;

¹² Eusebiu de Cezareea – „Vita Constantinian”, c. III. p.7;

¹³ Theodoret, Cartea 1, Cap. 7;

¹⁴ „Părinți Niceeni și Post-Niceeni”, „Epistola Sinodicească” – Atanasie al Alexandriei.

În concluzie, nici măcar toți episcopii din Roma și Bizanț nu au dorit să participe la acest Sinod. Prin urmare, întrunindu-se nici măcar o treime din numărul tuturor episcopilor, Sinodul de la Niceea nu poate fi considerat ecumenic. Refuzul de a participa venit din partea unei covârșitoare părți a ierarhiei vremii se datorează și faptului că erau conștienți de intențiile împăratului care a și venit cu hotărârile deja luate, participanții fiind doar obligați să semneze.

Despre verticalitatea Episcopului Audius mai citim: „*Pe lângă admirabila lui mărturisire a Tatălui, a Fiului și a Duhul Sfânt în sensul bisericii apostolice și respectarea tuturor dogmelor, prin întreaga sa manieră de viață, care de asemenea a fost admirabilă, Audius și-a câștigat existența muncind cu propriile sale mâini, la fel și episcopii care erau sub omoforul lui și preoții și toți ceilalți*”¹⁵. Epifanie îl descrie pe Sfântul Audius curat în păstrarea adevăratelor dogme și cu o viață dedicată modestiei și slujirii lui Hristos. Tot așa, spune Epifanie, viețuiau și episcopii, clericii și creștinii care l-au urmat. Ei păstrau cu sfințenie toate învățăturile Sfinților Apostoli și apărau, pe deasupra, teoria contra-arianismului, numită astăzi „*antropomorfismul lui Hristos*”. Bisericile politice numesc teoria „antropomorfismului” erezie, fără să amintească faptul că doar ereticii arieni au considerat-o astfel. Trebuie să mai menționăm că, printre personalitățile marcante ale secolelor primare, episcopi și sfinți, adept al acestei teologii a „antropomorfismului” a fost și Meliton, episcopul de Sardes¹⁶ din secolul al II-lea. De asemenea, Lactanțiu din Numidia¹⁷, ucenicul teologului Arnobius, a apărat dogma Sfintei Treimi tot prin teologia „antropomorfismului”. Lactanțiu avea să moară subit chiar în timpul Sinodului din 325.

Analizând contextul opoziției sale față de erezia arianismului, care îl nega pe Hristos ca Dumnezeu întrupat, vedem că Sfântul Audius prezintă la Sinodul din Niceea învățătura Sfântului Apostol Pavel pe care am amintit-o. Trebuie să gândim și teologic, nu doar mistic. Acest om este singurul care aduce un argument clar din scrierile Sfinților Apostoli și nu vine la Sinod cu povești despre vedenii și „*basme băbești*” (I Timotei 4, 7). Până a se ajunge la diversiunea arianismului, Biserica a trebuit să înfrunte mari tulburări aduse de însuși împăratul Constantin încă din anul 304, care nici după Sinodul din Niceea nu au luat sfârșit.

Epifanie de Salamina confirmă faptul că la Sinodul din Niceea au fost mulți episcopi care au vociferat împotriva hotărârii luate de Constantin, să mute Sărbătoarea Învierii de ziua lui, la 14 Nissan după calendarul evreiesc¹⁸. Audienii s-au declarat, de asemenea, împotriva. După jumătate de deceniu de la cele întâmplate la Sinod, Epifanie notează despre Sfântul Audius următoarele: „*nevând să aibă comuniune cu episcopii și preoții care posedă averi, aur și argint, precum și pentru că sărbătoresc paștele la aceeași dată cu evreii*”¹⁹, n-a dorit să lepede credința apostolească în Hristos Dumnezeu. Este explicabil de ce azi se afirmă cu totul altceva. Între timp, împărații Bizanțului au interzis să se mai pronunțe termenul „*quartodeciman*” pentru „paștile” ortodoxe și s-a dat „canonul al 7-lea apostolic”. Colecția a fost „botezată” cu denumirea de „Canoanele Apostolice” și în cele din urmă de la „apostolitate”, cum de altfel și azi fac Sinoade și le numesc „sobornicești și apostolești”, au schimbat radical în „Canoanele Apostolilor”. Despre acestea, Epifanie notează că erau

¹⁵ Epifanie, Panarion, AUDIANISM, 70, p. 2, s.p. 1-2;

¹⁶ Pomenit în sinaxarul ortodox pe 3 iulie;

¹⁷ Leiden, „Christianity and imperial culture”, Boston, 1998, pag. 12;

¹⁸ Epifanie de Salamina, „Panarion”, 70. 9. 3-4;

¹⁹ Epifanie de Salamina, „Ancoratus”, p. 14, s.p. 83; ibidem „Polyhronion” BOR - EDJ, 2015, pag. 430 (sus).

considerate „de proveniență dubioasă”²⁰. Însuși conținutul lor arată clar că sunt alcătuite într-o perioadă total diferită de cea pretinsă, întâi din punctul de vedere al drepturilor și libertăților „garantate” în imperiul lui Constantin și de care Sfinții Apostoli nu ar fi beneficiat, al modului de a se manifesta în public și al organizării ierarhiei sau a clerului bisericesc.

Înainte de a continua studiul de față în ceea ce privește doctrina și istoria audianismului pe teritoriul românesc, o scurtă recapitulare a evenimentelor petrecute în timpul Sinodului din Cartagina din anul 311 asigură o bună contextualizare.

Alegerea lui Majorinius ca Episcop al Cartaginei a fost binevenită pentru cei 70 de Episcopi, el fiind un alt cleric al Africii, trecut prin chinurile persecutorilor păgâni și eretici. În cele din urmă Sinodul condamnă ca erezie „arderea Sfințelor Manuscrise”, Felix episcopul de Aptunga, prezent la Sinod, este caterisit pentru trădare, fiind unul dintre ierarhii care au înlesnit colectarea manuscriselor Apostolilor spre a fi distruse în cele din urmă. De asemenea, diaconul Caecilian a fost condamnat pentru erezie. Acesta intervine la autoritățile militare, sub o formă de răzbunare, în perioada detenției celor ce n-au predat cărțile. El cere „să fie interzisă suplimentarea cu hrană a multora dintre ei”²¹. Din această pricină, mulți dintre creștini au decedat, fiind canonizați de Biserica din Cartagina ca Sfinți Mucenici. Și Cecilian și alții, până în ziua de astăzi, invocă drept motiv al pedepsei că „n-au ascultat de porunca împăratului”²² să predea Cărțile de bunăvoie.

În anul 311, după colectarea a manuscriselor și depozitarea acestora în biblioteca din Alexandria, clădirea a ars împreună cu toate cărțile Sfinților Apostoli. Până astăzi Biserica suferă din lipsa acestora, ghidându-se doar după ce a dorit împăratul Constantin să lase în urma sa. Alte arderi ale Sfințelor Cărți s-au produs la Roma între anii 305-311, despre care citim: „câteva biserici au fost distruse, cărți de cult și arhive arse și catacombele din Roma umplute cu nisip pentru a împiedica adunările creștinilor”²³. Aceste represalii se fac nu numai în perioada împăraților păgâni, ci și în vremea lui Constantin, al cărui scop s-a dovedit a fi reformarea din temelii a creștinismului.

După terminarea Sinodului din 311, diaconul Cecilian, caterisit fiind, primește hirotonia întru episcop de la Felix de Aptunga. În ciuda tuturor insistențelor și presiunilor politice asupra Bisericii din Cartagina să-l primească pe Cecilian în calitate de episcop, cei 70 de episcopi „donatiști” au rămas statornici în hotărârea inițială, în acord cu Învățăturile Sfinților Apostoli.

Teologii de astăzi prezintă doar partea pe care o vor, pentru că nu le-ar fi comod să recunoască toate ereziile și nedreptățile făcute de împăratul care li s-a impus ca „sfânt” încă din timpul vieții. Un studiu „ortodox” afirmă următoarele: „Episcopii namibieni sub președinția primatului Secundus de Tigisis s-au întrunit în sinod la Cartagina în anii 311-312. Cei aproximativ 70 de episcopi, motivați probabil și de darurile primite de la matroana Lucilla, au decis respingerea alegerii și consacrării lui Cecilian drept necanonică. Au invocat că a fost hirotonit de episcopi suspectați de trădare și că el însuși ar fi interzis suplimentarea cu hrană a creștinilor încarcerați de persecutori”²⁴. Din punctul lor de vedere, orice om dorea să apare creștinismul, musai o făcea din interese bănești. Ceea ce făceau ei atunci, precum fac și

²⁰ Epifanie de Salamina – „Panarion”, 70, 10, 1;

²¹ Optatus de Mileve, Contra Parmenianum Donatistam, I, 19, 20;

²² Theologische Realenzyklopädie, Bd. I, Berlin/New-York, 1977, p. 655;

²³ Studiul teologic „Mișcarea donatistă și politica religioasă constantiniană”, Pr. Prof. Dr. Nicolae Chifăr.

²⁴ Ibidem, pag. 3, alin. 1;

astăzi, nu mai trebuie „judecat”. Sinodul din Cartagina, dimpotrivă, nu a căutat nici un beneficiu material și avea să îndure persecuții crunte din partea împăratului.

Lucilla era o persoană ce a susținut Biserica din Cartagina, care a luptat împotriva arderii manuscriselor. Vedem că cercetătorul citat se preface că nu cunoaște și ce scrie Eusebiu de Cezareea: „*atunci Constantin a trimis o sumă mare de bani episcopului Caecilian de Cartagina*”²⁵. Omul naiv citește ce afirmă „preotul” ortodox, și din pricina ideilor cu care a fost obligat să crească, precum că preotul lui nu minte niciodată, nu mai verifică sursele existente.

Nici există nicio mărturie istorică din care să reiasă faptul că cei 70 de episcopi care se opuneau reformelor dorite de un împărat, care șterge voit o istorie veche de 3 secole pentru ideile personale, iudaizatoare și eretice, puteau fi acuzați de vreo erezie. Nu are rost să ne oprim mai mult de atât asupra afirmației preotului ortodox, devreme ce mărturia clară din scrierile lui Eusebiu arată că cel mituit era tocmai Cecilian.

Pentru că poziția iudaizatoare era minoritară în Bizanț, în anul 313 împăratul Constantin emite decretul de „libertate” a creștinismului, încercând să ștergă toate ororile comise între anii 304-312 și în principal erezia arderii manuscriselor Sfinților Apostoli. În cele din urmă, Sinodul Sfinților Episcopi conștientizează că libertatea era una artificială, care avea să fie condiționată de mulți factori. În același timp se desfășoară și pregătirile primului „sinod” convocat de împăratul Constantin, care s-a întrunit pe data de 1 august 314 în localitatea Arles. Cel mai mare susținător al acestui Sinod a fost Papa Militiade al Romei. Membrii Sinodului reformator din Arles au fost: episcopul Marinus de Arles; episcopul Celest de Siracusa, Cecilian cel nepermis în Cartagina, preoții Claudian și Vitus și diaconii Eugenius și Chiriacus. Episcopul Celest (sau Celestin) de Siracusa fusese reclamat autorităților, în vremea colectării, de către „*traditorul*” Mensurius, că ar fi predat „*cărți apocrife în loc de cărți canonice*”²⁶, și în cele din urmă a trebuit să plece la Roma. Celestin avea să facă înțelegere cu împăratul Constantin, pentru a scăpa cu viață, fapt pentru care își schimbă apartenența religioasă. Între ei, împăratul invocă: „*placuit ergo, presente Spiritu Sancto et angelis ejus*”²⁷ adică: la acest sinod, „*ni se pare că sunt prezenți Duhul Sfânt și Îngerii*”. Până la sfârșitul ședinței sinodale se dovedește că într-adevăr, doar li s-a părut. Expresia avea să fie folosită de toate celelalte Sinoade. Mai apoi, despre implicarea neutră a lui Constantin la Sinodul din Niceea, din anul 325, citim că: „*a prezidat adunarea și tot el a fost acela care a spus ce trebuie să fie votat la acest sinod, și tot împăratul a fost cel care a hotărât ce poziție trebuie luată de către sinodalii*”²⁸. Identic a fost structurat și Sinodul din Arles. Împăratul a impus episcopilor prezenți ce trebuie să semneze și tocmai de aceea și-a ales un număr de prieteni care niciodată nu aveau să fie în dezacord cu stăpânul care-i plătește.

Chiar înainte să înceapă Sinodul de la Arles, împăratul s-a îngrijit să moară subit Episcopul Majorinius, care prezida Sinodul celor 70 de episcopi din Cartagina. În locul lui, episcopii aveau să-l numească pe Donatus Magnus, episcop de Casae Nigrae din Tebessa, care avea să fie un și mai mare apărător al învățăturilor Sfinților Apostoli.

²⁵ Părinți și scriitori bisericești, vol. 14, Eusebiu de Cezareea, *Scrieri*, part. II, pag. 32;

²⁶ Denunțat autorităților că nu a predat cărțile sfinte spre a fi arse, ci unele eretice, a trebuit să se refugieze pentru un timp la Roma, cf. D.N. Vălean, op. cit., p. 74;

²⁷ Așadar s-a părut (nouă s.n.), fiind prezent Duhul Sfânt și îngerii săi”, J.D. Mansi, *Sacreorum Conciliorum nova et amplissima collectio, Florentiae et Venetiis, 1759 – 1798*, vol. II, col.469;

²⁸ C. D., „O istorie a bisericii creștine”, Vol. 1, 1993, p. 72.

Prima hotărâre a Sinodului din Arles l-a avut în vedere pe Cecilian, pe care nu-l condamnă pentru că a contribuit la arderea Manuscriselor și rezumă erezia la un mic „păcat”. Celălalt episcop participant la Sinodul din Arles, Celestin, și el caterisit de Sinodul din Cartagina, aderase la confesiunea împăratului, doar pentru a rămâne în viață.

Opoziția din Cartagina încă nu stabilise cum avea să se procedeze cu cei ce primiseră botezul de la eretici. La Sinodul dintre anii 255 și 256 este aprobată concepția Sfântului Ciprian, Episcopul Cartaginei, care cuprinde necesitatea rebotezării ereticilor, devreme ce ei nu mărturisesc același lucru cu creștinismul. Episcopii Firmilian al Cezareei Capadociei, Eleonas din Tars și alții l-au determinat pe episcopul Ștefan al Romei să întrerupă comuniunea cu Episcopul Ciprian²⁹. La începutul secolului al IV-lea erau mult mai multe și mai importante probleme de rezolvat în Biserică, decât mofturile unui împărat mai mult păgân decât creștin.

A doua temă dezbătută la Sinodul din Arles din 314 a fost revizuirea disciplinei clericale, care până la acea vreme era foarte riguroasă. Scopul lui Constantin era de a-și atrage cât mai mulți clerici formalști care să fie încântați de libertinaj. În această problemă, trebuie să ne reamintim de descrierea făcută de către Epifanie de Salamina Sfântului Audius din Moesia, care condamnă „lipsa de dreptate desăvârșită, nevrând să aibă comuniune cu episcopii și preoții care posedă averi, aur și argint, precum și pentru că sărbătoresc paștele la aceeași dată cu evreii”³⁰. Prin diferite false studii care niciodată nu folosesc surse istorice, măcar și din opoziție, s-a format părerea că „audienii erau quartodecimani” și tocmai, în scrierile episcopului Epifanie de Salamina, și nu numai, vedem că Audienii erau împotriva practicilor quartodecimane. Până în ziua de astăzi cultul politic folosește pascalia „quartodecimană”.

O altă temă dezbătută pentru prima dată la Sinodul din Arles a fost tocmai aceasta, ca sărbătoarea Învierii Domnului să fie mutată după calendarul evreiesc și nu după rânduiala lăsată de Sfinții Apostoli (între 4 și 10 aprilie). Aproape 300 de ani Biserica sărbătorise Învierea Domnului în prima duminică după data de 3 aprilie. Primii care se opun acestor erezii sunt donatiștii. Episcopii din Bizanț urmează, dar sunt rând pe rând schimbați din funcție, persecutați sau alungați. În primii ani după Sinodul din Arles chiar în Bizanț se ținea sărbătoarea Învierii de două ori, o dată la ziua ei reală și alta la ziua împăratului. Era pentru prima dată în istoria creștinismului când se întâmpla o astfel de anomalie liturgică.

În altă ordine de idei, am mai amintit declarația episcopului Epifanie de Salamina, care include într-o propoziție istoria unei erezii aproape bimilenare: „în vremea lui Constantin a fost abandonat ritualul pascal din dorința de a i se potrivi cu ziua împăratului”³¹. A nu se înțelege că Epifanie încerca să apere învățătura lăsată de Apostoli, ci dimpotrivă, în lucrarea sa „despre Audius” ajunge până a-l jigni pe Sfântul Alexandru (n. 250 - d. 326), Episcopul Alexandriei, printr-o astfel de afirmație legată de reforma „pascală”: „sărbătoarea avea diferențe în Biserică, ocazie ridicolă în fiecare an; de fiecare dată, în vremea lui Alexandru, episcopul Alexandriei și Crescentiu³², fiecare scrie către celălalt și se ceartă între ei”³³. Trebuie să ținem cont și de împrejurările în care scrie Epifanie aceste lucruri, încercând să-l

²⁹ Cartagina de astăzi se află în Tunisia;

³⁰ Epifanie de Salamina, „Ancoratus”, p. 14, s.p. 83; ibidem „Polyhronion”, BOR - EDJ, 2015, pag. 430 (sus);

³¹ Epifanie de Salamina – „Panarion” cartea a III-a, p. 70, s.p. 9.

³² A fost episcop iudaizat de Siracusa;

³³ Panarion, cart. III, p. 9, s.p. 7;

discrediteze pe Sfântul Alexandru, care păstra rânduiala Apostolilor. El este episcop în biserica oficială într-o perioadă în care deja nu se mai folosea și rânduiala Sfinților Apostoli, ci numai pascalia lui Constantin. Ce înțelegere poate fi între Alexandru și Crescentțiu, când unul merge înainte după rânduiala Sfinților, iar altul după dorințele pline de mândrie ale împăratului? În viziunea lui Epifanie, este vinovat Alexandru că nu renunțase la rânduielele Apostolilor, doar pentru a nu se mai certa cu Crescentțiu. Manipularea aceasta este folosită și astăzi de cultele politice.

Alte teme discutate la Sinodul din Arles au fost: „*interzicerea transferului clericilor*”, „*cele vechi sunt învechite*³⁴”, „*dezvinovățirea traditorilor*³⁵” și un subiect ce iarăși a ținut loc de reformă, anume „*criteriile pentru hirotonirea de noi episcopi*”. Sinodul din Arles nu era format din teologi iluștri ai vremii, ci din prietenii apropiați ai împăratului. Ei invocă faptul că Hristos i-a trimis pe Apostoli „doi câte doi”³⁶ fără să observe și în ce moment îi trimite și anume, perioada în care ei încă erau învățăcei. După ce s-au desăvârșit în cunoaștere și abia după Pogorârea Darului Sfântului Duh peste dâșșii, au fost trimiși unul câte unul.

Reformarea hirotoniei episcopilor, contrar predaniei Sfinților Apostoli, a implicat și modificarea multor scrieri, cum le vedem și până astăzi, și chiar inventarea unor. Prima falsă mărturie adusă de „sinodul” lui Constantin a fost o lucrare inexistentă mai înainte – „*cele 85 de Canoane Apostolice*”. Canonul întâi spune că episcopul numaidecât trebuie să fie hirotonit de către doi sau trei episcopi. Spre încurajarea reformei dorite de împărat, „sinodalii” din Arles găsesc prima Epistolă a Apostolului Pavel către Timotei și modifică textul referitor la hirotonie astfel: „*Nu fi nepăsător față de harul care este întru tine, care ți s-a dat prin proorocie, cu punerea mâinilor mai-marilor preoților*” (I Timotei 4, 14). Prin falsul text al „canonului întâi” și prin falsificarea versetului din această Epistolă a Noului Testament, Constantin și participanții de la Sinod au crezut că și-au conceput toată „îndreptățirea”. Slaba lor cunoaștere a Noului Testament se dovedește prin faptul că nu au știut că aceeași referire se află și în cea de-a doua Epistolă către Timotei, care o contrazice pe cea născocită la Arles: „*Din această pricină, îți amintesc să aprinzi și mai mult din nou harul lui Dumnezeu, care este în tine, prin punerea mâinilor mele*” (II Timotei 1, 6). Ce ignorau ei este că la acea vreme, Apostolii hirotoneau preoți, ci doar episcopi și diaconi³⁷, iar preotul apare abia în secolul al II-lea, de la Apostolul Ignatie Teoforul, care împarte episcopatul în două ranguri. Timotei nu avea cum să fie hirotonit de „mai mari episcopi”, ci, cum zice Pavel, „*prin punerea mâinilor mele*”.

Revenind la mărturiile existente despre personalitatea Sfântului Audius, episcopul goților. Din lucrarea „Polyhronion” - Arhiepiscopia Dunării de Jos - aflăm următoarele: „*Hirotonia lui a fost făcută de un singur episcop (ἀπὸ ἑλλου ἐπίσκοπου [...] χειροτονεῖται οὗτος ἐπίσκοπος;)*³⁸”, *încalcându-se grav atât tradiția creștină anterioară sinodului ecumenic, care prevedea ca la hirotonia unui ierarh să participe mai mulți episcopi*³⁹. Hirotonia nu a fost făcută împotriva învățaturii Sfântului Apostol Pavel, ci dimpotrivă, în acord cu ea. Cât despre „Sinodul” anterior celui din Niceea, adică cel din Arles, este inadmisibil pentru un creștin

³⁴ Ed. L. Sm., „Istorie și Teologie”, Iacov Clarc, 2014;

³⁵ „Traditor” a fost un termen folosit pentru cei ce au dat Cărțile Sfinților Apostoli spre ardere (304-311);

³⁶ Ev. Marcu, cap. 6, vers. 7;

³⁷ Filipeni, cap. 1, vers. 1;

³⁸ Epifanie, „Panarion”, 70.2.2;

³⁹ „Polyhronion” ed. A.D.J. 2015; „Cronologia mișcării audiene”, cap. 2, pag. 441;

conservator să lepede o tradiție moștenită de la Apostoli pentru ideile unui împărat cu grave probleme de autocontrol.

Un alt subiect discutat la acest „sinod” din Arles a fost *„interzicerea diaconilor să mai slujească Sfânta Liturghie”*. Este cunoscut faptul că Diaconul apostolic avea mult mai multe atribuții în Biserica primelor secole. Din acest motiv, iconografia Bisericii păstrează până astăzi chipurile Sfinților Diaconi cu Sfintele Taine și cu lingurița Sfintei Împărtășanii în mâinile lor. Acum ar fi o erezie ca un Diacon să slujească singur Liturghie, dar nu după tradiția apostolică, ci după reformele lui Constantin.

Un ritual nou introdus de acest Sinod a fost momentul *„cei chemați ieșiți”*⁴⁰. Unii profesori de teologie din țările unde nu se află traduse manuscrise liturgice din vremea Apostolică⁴¹ învață elevii că diaconii aveau rolul de a îndruma catehumenii să iasă în pridvor și să nu ia parte la Sfânta Liturghie, iar după ieșirea lor închideau ușile. În realitate, Bisericile Sfinților Apostoli nu erau formate din mai multe încăperi, ci, cum zice Apostolul Pavel: *„Vă îmbrățișează mult, în Domnul, Acvila și Priscila, împreună cu Biserica din casa lor”* (I Corinteni, 16, 19). În „canoanele apostolice”, date din porunca împăratului Constantin, întâlnim tradiții eronate care nu erau posibile în primele secole ale creștinismului. Apostolii erau persecutați și se rugau în ascuns, nu în „biserici” cu altar, naos, pronaos și pridvor.

În cele din urmă, Sinodului din Arles din 314 ia și câteva hotărâri ce implică restricții pentru creștini. Hotărârile au fost enumerate în cartea *„Istoria Bisericii”* de către Eusebiu⁴². Augustin de Hipona afirmă la sfârșitul secolului al IV-lea că Sinodul din Arles a fost începutul Sinodului ecumenic de la Niceea. În același timp, după atâtea reforme, dintre care cea mai gravă este schimbarea textelor Sfintei Evanghelii în favoarea iudeilor, cu scopul confirmat de Grigorie al Romei: *„primele sinoade au asimilat și înlocuit Evanghelia prin hotărârile lor”*⁴³.

Epifanie de Salamina scria, după cum am mai amintit anterior: *„Și au fost în total cincisprezece episcopi tăiați împrejur”*⁴⁴. *Și în acea vreme, când episcopii tăiați împrejur au fost hirotoniți la Ierusalim, era obligatoriu ca întreaga lume de jos să sărbătorească cu ei*⁴⁵. Aici Epifanie vorbește despre papa Militiade, care a acceptat propunerea lui Constantin de la Sinodul din Roma din 313, de a-i hirotoni pe 15 episcopi, toți de origine evreiască, toți tăiați împrejur. După ce se desăvârșește lucrarea și împăratul a considerat că din acel moment nu mai este nevoie de Militiade, acesta moare în luna ianuarie a anului 314. Împăratul s-a folosit de el doar să-i hirotonească un număr de episcopi. La Sinodul din Arles din 314, vin numai 3 episcopi hirotoniți de Militiade: Marinus de Arles și Cerestus de Siracusa și Cecilian, hirotonit de *„traditorul”* Felix de Aptunga. Împreună cu aceștia, Constantin nu ar fi avut dreptul să ia nici un fel de hotărâre, ci doar să citească știrile vremii. Deci, cum ar fi putut accepta cei 70 de Episcopi din Cartagina, printre care se număra și Silvan de Cirta, care mai apoi l-a însoțit pe

⁴⁰ Moment din liturghia bizantină ne-apostolică, ce alungă catehumenii să nu ia parte la Sfânta Liturghie, după cum învățau ereticii manihei, care predicau un ne-creștinism „disponibil” doar pentru „elitele” lor;

⁴¹ Manuscrisul care conține cele mai multe Liturghii Apostolice este „SMC 2-6, 1417”, aflat la mănăstirea Sf. Marcu din Israel. Mai multe astfel de manuscrise se regăsesc și în Biblioteca Bizanțului, dar și la Vatican. Unele dintre ele au fost desecretizate și publicate;

⁴² În limba greacă „Εκκλησιαστικὴ Ἱστορία” - Ευσέβιου Καισαρείας” cartea a III-a. Eusebe de Césarée, „Histoire Ecclésiastique”, volumul 3 (31, 41, 55), Paris, Éditions du Cerf, 1952;

⁴³ Migne, op. cit. b. Patrologia Latina, vol. LXXVII, col. 478;

⁴⁴ Tăierea împrejur este „botezul” evreilor. Constantin a dorit ca toți episcopii de la acest prim Sinod condus de el, din localitatea Arles, absolut toți să fie evrei;

⁴⁵ Panarion, cart. III, 10, 4.

Sfântul Audius în Țara Goților (România de azi), să meargă orbește după hotărârile a 3 episcopi tăiați împrejur și deloc creștini în dogme?

Eusebiu de Cezareea a fost unul dintre prietenii împăratului. El este unul dintre acei episcopi tăiați împrejur, hirotoniți⁴⁶ în preajma anului 313. Este interesant felul în care în anul 312 a murit pe neașteptate episcopul Agapie al Cezareei. Eusebiu fusese ucenicul Sfântului Mucenic Pamfil, care în anul 309 a fost arestat, în vremea lui Constantin, și în 307 executat. Eusebiu, închis și el, este eliberat și de atunci rămâne prieten condiționat al împăratului.

Într-un chip totalitarist și indiferent față de crezul creștinesc, Eusebiu mărturisește despre Sinodul din Arles: „*Chiar dacă au greșeală, să nu cârțiți*”⁴⁷. Prin astfel de cuvinte el insistă să-i determine pe oameni să nu aibă nici un fel de reacție, ci doar să fie supuși și ascultători. În privința felului în care împăratul a ales să întemeieze propriul Sinod, din episcopi botezați evreiește, s-a încălcat inclusiv textul propriei lor Biblii: „*Păziți-vă de tăierea împrejur*” (Filipeni 3, 2). Toate lucrurile acestea s-au întâmplat așa nu dintr-o coincidență, ci pentru ca reformele care au avut loc să fie semnate de către autorii lor.

În urma Sinodului din Arles ia ființă ceea ce se numește astăzi „*Biserica Ortodoxă*”, adică biserica împăratului, cu alte evanghelii, alte obiceiuri, alte interese și alte învățături decât cele ale Sfinților Apostoli. După această reformă, Epifanie susține că: „*biserica a fost aruncată în tulburare încă din timpul episcopilor tăiați împrejur*”⁴⁸. În acest context trebuie să reamintim că singurele structuri bisericești mai cunoscute, din acea vreme, care nu au primit reformele au fost cei numiți donatiști, care aveau obârșia în Nordul Africii și cei numiți audieni, care au viețuit în mare parte în Siria și în Goția, urmând să migreze în alte 10 state printre care Bulgaria și Cherson (Crimeea).

Trebuie să mai amintim că acești 15 episcopi de la Arles au hirotonit încă 28 de episcopi, astfel, în 414 sinodul lui Constantin număra 43 de episcopi. Restul, sute de episcopi persecutați în continuare, erau împotriva acestor reforme. Nu putem să nu amintim și faptul că, din „lipsă de personal ierarhic”, Constantin ajunsese să primească fără botez și fără hirotonie preoții păgâni ai zeului Mithra⁴⁹, doar pentru faptul că această zeitate egipteană avusese 12 discipoli. Ei bine, Hristos nu a avut 12 Ucenici, ci 84 de Apostoli în total. Așadar, erezia ecumenismului nu apare în secolul XIX, nici la „sinodul” din Creta din 2016, ci la sinodul din Arles din 314.

În spatele oricărei poziții sau opoziții, acești oameni nu au urmărit nimic altceva decât să schimbe tot ce au lăsat Sfinții Apostoli, iar Biserica să devină o structură de manipulare a maselor. Barbarismul și atrocitățile lui Constantin dovedesc luciferismul cu care acționează împotriva creștinilor: „*Astfel, la scurt timp (anii 316/317) s-a dispus confiscarea bisericilor donatiste în favoarea comunităților cartagineze, decretul fiind pus în aplicare la 12 martie 317 de ducele Leontius și de comisarul Ursacius*”⁵⁰. *Deși au apelat la arbitrajul imperial, donatiștii s-au opus cu îndârjire, refuzând în multe cazuri să părăsească bisericile lor. S-a acționat în forță cu ajutorul soldaților, s-a produs vărsare de sânge sub ochii îngroziți ai celor ce priveau dezlănțuirea acestui război inter-creștin, s-au făcut arestări și s-au dispus exilări în rândul*

⁴⁶ „Părinți și Scriitori Bisericești” – Bis. Ort. Rom. – Patr. Teoctist, 1987, (P.S.B.) vol. 13, pag. 11, r. 4.

⁴⁷ Eusebiu „Istoria Bisericii” cart. 4. punctul 5. Subpunctul 3.

⁴⁸ Eusebiu „Panarion” p. 9, s.p. 9

⁴⁹ Revista „Historia”, „Ce au copiat creștinii din mitologia păgână” autor: Ganciu I. Iulian.

⁵⁰ Doi valeți ai împăratului Constantin;

ierarhilor⁵¹, printre ei numărându-se și episcopul Silvan⁵² de Cirta⁵³. Citatul a mai fost adus și în scrierile anterioare, dar este necesar să facă parte și din acest studiu.

Din declarațiile lui Augustin despre cei ce nu acceptă reformele lui Constantin, reamintim: „sunt eretici pentru că nu dau ascultare poruncii imperiale”⁵⁴. „El recunoaște totuși că o represiune a fost pentru mulți un mijloc de întoarcere”⁵⁵. Augustin însuși a condus astfel de operațiuni și atrocități, precum și Teofil al Alexandriei și Flavian al Antiohiei, dar și alții. Cu timpul a devenit un specific al bisericii oficiale.

Patrologia „bisericii ortodoxe” este plină de scriitori bisericești, toți din cadrul bisericii politice. În scrierile lor își reflectă doar pozițiile cultului lor și mai ales interesele confesionale. Cei din opoziție sunt numiți ba eretici, ba schismatici, în vreme ce însuși cultul oficial este părintele tuturor erezilor care există astăzi în lume. Opozanții sunt numiți „donatiști” pentru că președintele Sinodului din Cartagina era Episcopul Donatus, alții sunt numiți „Audieni” pentru că cel mai mare dintre Episcopi era Audius din Țara Goților, iar alții „adelfieni” sau „mesalieni”, pentru că Adelfie era episcopul lor. În realitate, aceste confesiuni nu erau schisme, ci o Biserică Creștină formată din multe eparhii, pe care iudeodocșii le porecleau să dea impresia că ei sunt Biserica lui Hristos și ceilalți sunt Bisericile oamenilor, doar pentru faptul că în amalgamul de erezii care compun biserica politică împăratul era un mare susținător. De pildă, Adelfie este numit eretic de biserica politică încă din anul 390, în urma unui sinod condus de episcopul Flavian⁵⁶. Din aceleași cărți ortodoxe, citim că Adelfie a fost hirotonit⁵⁷ de însuși Sfântul Ioan Gură de Aur pentru ca „messalienii” să aibă ierarhul lor⁵⁸. Vedem că Sfântul Ioan consideră în anul 407 că nu erau „eretici”, ci vrednic de a fi episcop. Acțiunile Sfântului Ioan ne arată că adevărata Biserică a lui Hristos era tocmai aceea din „afara bisericii politice”.

Diferența dintre creștinii cu adevărat păstrători ai dogmelor Apostolice și iudeodocși este că aceștia urmau învățăturilor Apostolilor, fără să aibă nici un fel de erezie⁵⁹, iar episcopii iudaizați mergeau contrar tuturor Apostolilor și Episcopilor din decursul celor 3 secole de creștinism, pentru a se conforma dorințelor împăratului. În acest sens, Teodoret al Cirului (393-457), afirmă: „Audius a declarat că Dumnezeu nu a creat nici focul și nici întunericul”⁶⁰. Să nu uităm că și Sfântul Ioan Gură de Aur mărturisește același lucru⁶¹. Comparativ cu poziția eretică a lui Teodoret, trebuie să considerăm ce zice Sfântul Apostol Pavel într-una dintre Epistolele atribuite lui: „Căci lupta noastră nu este împotriva trupului și a sângelui, ci împotriva începătorilor, împotriva stăpânilor, împotriva stăpânilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății, care sunt în văzduh” (Efeseni 6, 12). Așadar, autorul focului și al întunericului nu este Dumnezeu, El este Creatorul fără de greșeală a tot ce este bine. Omul, prin natura sa este desăvârșit, are totul la îndemână pentru a-și îndeplini menirea, dacă vrea.

⁵¹ Optatus de Mileve, „Carta a VI-a” p. 149, n.n. 8-10. - de unde aflăm că persecutarea lui Silvan începe abia în anul 320, pornind de la prietenia lui Constantin cu diaconul Numidianus;

⁵² Epifanie de Salamina, „Panarion”, p. 15, s.p. 2;

⁵³ „Mișcarea donatistă și politica religioasă constantiniană”, Pr. Prof. Dr. Nicolae Chifăr, pag. 4;

⁵⁴ Augustin, *Mărturisiri*, Epistola 93;

⁵⁵ „Observatorul” din Beiuș, anul III – 1930, nr. 4-5-6; Papa Piu al XI-lea, *Despre Augustin*, Pag. 257-258;

⁵⁶ PSB. vol. 44, Teodoret din Cir, pag. 166, cap. 11;

⁵⁷ Ibidem; cap. 128; ultima parte;

⁵⁸ Limonariul; cap. 128; Viața lui Adelfios, Episcopul Aravesei și despre Fericitul Ioan Hrisostom”;

⁵⁹ Epifanie de Salamina, „Panarion”, cart. II, p. 2, s.p. 1;

⁶⁰ Teodoret al Cirului, „Părinți și scriitori bisericești”, vol. 44, pag. 165, pct. 2.

⁶¹ Cuvântul XV la Evanghelia lui Ioan 14, 448, pag. 59, 408;

Pervertirea darurilor primite este însă posibilă prin voința omului, astfel apărând răul în lume. Totodată, îndemnul Apostolului este ca omul să se împotrivescă propriilor porniri spre rău, gândurilor necurate, iar nu împotriva altor oameni care par pricinuitoari ai răului, și nicidecum împotriva propriului trup, cum se practică în mănăstiri prin autoflagelare și privarea trupului de cele necesare, fără temei și chiar spre pagubă sufletească. Pe de altă parte, Apostolul Pavel oprește închinarea omului către îngeri: „*Nimeni să nu vă smulgă biruința printr-o prefăcută smerenie și printr-o fățarnică închinare la îngeri, încercând să pătrundă în cele ce n-a văzut*” (Coloseni 2, 18). Nu sunt mulți cei ce observă și acest aspect: contrar învățăturilor Sfinților Apostoli, biserica oficială predică închinarea la îngeri. Împăratul Constantin scoate icoanele din Biserică în anul 305 și dă frâu liber iconoclasmului, pentru că evreii nu se închină la icoane, dar admite în creștinism închinarea exact la ce nu trebuie să te închini.

Teodoret trăiește în secolul al V-lea. El își prezintă doar poziția sa, fiind un apropiat al împăratului Teodosie al II-lea (401-450). În ciuda tuturor dovezilor patristice de până atunci, joacă rolul de „necunoscător”. Tehnica este folosită și astăzi: „nu știu, nu am văzut, cred doar ce am auzit”. El afirmă despre Sfântul Audius: „*de mult el începuse să plăsmuiască cele rele, dar atunci s-a dat pe față*”⁶² – vorbind despre perioada lui Valentinian I. Audius nu plăsmuia nimic rău, și ce ascunde Teodoret este faptul că Audius nu a reprezentat opoziția în vremea aceluia împărat (364-375), ci încă de la Sinodul din anul 325. Nu putem exclude nici varianta ca Teodoret să încurce personajele „Audius din Gothia” cu „Audius din Edessa”, și relatările sale să nu coincidă, din această pricină, deloc cu scrierile lui Epifanie de Salamina, care spunea destul de clar că Sfântul Audius nu a născocit nici un fel de dogmă, ci le păstra pe cele Apostolice.

Teodoret încearcă în chip vădit să-i înspăimânte pe oameni cu privire la validitatea „tainelor” și scrie: „*unii dintre ei trăiesc necununați cu soțiile lor după lege*”⁶³. Aici să ne închipuim poziția acestuia: hirotoniile și tainele săvârșite de 15 episcopi evrei, tăiați împrejur și nebotezați creștinește, erau valabile, iar ale celor ce au optat să meargă după învățăturile neschimbate timp de 3 secole, nu mai erau valabile. Epifanie de Salamina scria despre Sfântul Audius: „*Pe lângă admirabila lui mărturisire a Tatălui, a Fiului și a Duhului Sfânt în sensul bisericii apostolice, respecta toate dogmele, prin întreaga sa manieră de viață, care de asemenea a fost admirabilă*”⁶⁴. Epifanie, care a fost contemporan cu Audius, scrie despre el că era un om emerit și lipsit de orice erezie. Aceste cuvinte nu le vede Teodoret al Cirului, primul valet imperial care se gândește după mai mult de un secol de la disputele de la Sinodul din Niceea, să declare „*audianismul erezii*”, fără să vadă că nimeni până atunci nu a găsit nici măcar o erezie la acest Episcop total dăruit creștinismului Apostoli. După aceste declarații mincinoase din secolul al V-lea, toate scrierile patristice pornesc de la același autor al afirmației, Teodoret, uită să citeze alte surse mai dinainte. Teodoret nu face decât să ștergă scrierile altor episcopi din biserica ortodoxă, care nu l-au numit niciodată eretic pe Audius și chiar au apreciat felul în care acesta a ales să nu accepte reformele, dăruindu-se cu desăvârșire tradiției și dogmei Apostolice.

⁶² Ibidem, PSB, 44, pct. 10, s.p. 1.

⁶³ Ibidem, PSB, vol. 44, pct. 10, s.p. 5.

⁶⁴ Epifanie Episcopul Salaminei (310 – 403), „Panarion”, partea a II-a despre AUDIANISM, p. 2, s.p. 1.

Casiodor de Sevillea (485-585) repetă afirmația care îi aparține lui Teodoret, fără să aducă în discuție cele afirmate de Epifanie și scrie: „*Audius a fost născocitorul unor învățături greșite*”⁶⁵. Aici vedem că a fost de ajuns să inventeze unul, după un secol, o afirmație nefondată, ca de atunci și până astăzi, succesorii lor să o citeze. Pentru discreditarea unui creștin care n-a fost născocitorul nici unei erezii, ci s-a temut să strice creștinismul după pofta imperială, în ortodoxie orice este posibil.

Un alt scriitor, Barhadbesabba Arbaia (355), comparativ cu ce scrie Epifanie de Salamina, zice: „*au o învățatură trinitară nu tocmai ortodoxă*”⁶⁶. Arbaia era diacon ortodox în Erbil. În virtutea faptului în care Sfântul Audius era exilat în Țara Goților de după Sinodul de la Niceea, este destul de clar că el nu face referire la Audius din Țara Goților, ci este vorba din nou de acel diacon din Edessa, care purta tot numele de Audius. Acum, analizând situația, suntem între două afirmații ale lui Epifanie și ale lui Barhadbesabba, contemporani cu Audius. Unul vorbește despre Audius din Goția, celălalt despre Audius din Siria. Autorul contopirii dintre cele două surse, pentru a-l discredita pe Audius din Moesia, este Teodoret.

Observăm încă o contradicție între scrierile târzii ale lui Teodoret că „*audienii nu se căsătoresc după lege*”, pe când Barhadbesabba scrie total opusul – „*audienii alungă din comunitățile lor pe cei ce trăiesc în păcate*”⁶⁷. Deci, într-o parte, Audienii erau devotați trăirii în hotarele creștinismului, netolerând fărădelegile, iar de cealaltă parte găsim total opusul. Nu este de mirare că cercetătorii ortodocși de ieri și de azi, care au dorit să abordeze subiectul „Audianismului”, s-au lăsat păgubași. Acesta și este rolul contradicțiilor scrise, ca omul să devină din curios, confuz.

Afirmația lui Teodoret că „*audienii nu se cunună după lege*”⁶⁸, nu se referă la vreo lege „divină” pentru că, firește, Audienii nu ar fi cutezat să săvârșească ceva care să nu aibă temelie în Sfânta Evanghelie. În caz contrar, Epifanie ar fi consemnat acest aspect. În ce privește relatarea lui Teodoret, ea este bazată strict pe sursa clasică „*am auzit de la cineva care a auzit de la altcineva*”. Din acest motiv, el nici nu citează nici un fel de sursă pro sau măcar contra, ci pur și simplu formulează fraze proprii.

În privința legii pe care audienii nu aveau de ce să o respecte, trebuie amintit ce evită Teodoret să amintească. Este vorba de decretul imperial dat de împăratul Teodosie al II-lea. Despre aceasta citim: „*legea imperială emisă în 30 mai 428 și, consecutiv, presiunea pe care episcopul Rabbula de Edessa a pus-o asupra comunităților audiene pentru a le integra în comunitatea Bisericii Ortodoxe Siriene (...) Este dificil de precizat dacă și câtă vreme au mai rezistat comunitățile audiene acestor presiuni*”⁶⁹. Această lege⁷⁰ implica trecerea în ilegalitate a tuturor creștinilor care nu acceptase până la acea vreme reformele iudaizării, culminând cu arestarea lor, confiscarea bunurilor și executarea persoanelor, fără drept de apărare.

Revenind la perioada secolului al IV-lea, Teodoret recunoaște una dintre cele mai crunte perioade ale istoriei Bisericii Creștine din Moesia, viitoarea Țară Românească: „*Astfel, cei mai mulți au fost uciși și numai puțini dintre ei au putut să scape, trecând Dunărea. Strălucitul*

⁶⁵ Casiodor – „Istoria Tripartită” VII, XI, p. 281-282;

⁶⁶ BARHADBESABBA ARBAIA, Histoire des Saints Pères persécuté, 194;

⁶⁷ Ibidem, Arbaia de Haluan, „Istoria Sfinților Părinți persecutați pentru adevăr” pag. 194;

⁶⁸ Teodoret al Cirului, „Părinți și scriitori bisericești” vol. 44, pag. 165;

⁶⁹ „Polychronion” Arh. EDJ. 2015 - Pr. dr. Mihai Ovidiu Cătoi, Arhiepiscopia Bucureștilor, pag. 450;

⁷⁰ „Lucrări la conf. int. desfășurată la Univ. din Zaragoza” 2005. p. 135-136. ISBN 90-04-17904-6.

conducător de oaste, Teodosie, a împrăștiat apoi oastea pe care o avea, în localitățile apropiate, iar el plecând în grabă a venit la împăratul Grațian, făcându-se astfel, vestitorul biruinței sale⁷¹. Așa-ziii cercetători de astăzi plasează cele mai multe crime în spatele împăratului Iulian Apostatul, care a guvernat doar 2 ani (361-363). Aproape nimeni nu citează persecuțiile și barbarismul ereticului împărat Teodosie I, care a guvernat între anii 379 și 395. Epifanie îl descrie pe acest împărat astfel: „Într-adevăr, cei mai mulți dintre ei au fost răniți în Goția, dar nu numai ei, ci și ei și creștinii de acest fel, care au fost acolo, când a fost o mare prigoană, începută de un rege păgân. Era o perioadă îngrozitoare; în afară de asta, a condus toți creștinii din acele teritorii, cu mânie față de romani, pentru că împărații lor erau creștini⁷²”. Epifanie de Salamina recunoaște persecuția, dar nu-i dă numele împăratului Teodosie pentru a nu-și asuma consecințele, precum l-a menționat Teodoret, când Teodosie era mort de mai mult de un sfert de secol, din anul 395.

Cercetătorii ortodocși răstălmăcesc istoria după cum vor și scot din contextul ei ce nu le convine. Tocmai pentru că, mai târziu, Teodosie a fost introdus ca „sfânt” în calendarul bisericesc⁷³. Chiar și Episcopul capadocian, Bretanion al Tomisului, l-a atacat verbal în public pe împăratul Teodosie pentru toată vărsarea de sânge din Goția⁷⁴, în anul 381, an în care avea să moară subit și el, cu un an înaintea Episcopului Ulfila. Acești cercetători încearcă din răspuț să plaseze crimele împotriva goților, ghidându-se în mod superficial după scrierea lui Epifanie de Salamina care zice despre „un împărat păgân” și ei dau verdictul: împăratul Goților, Athanaric. De data aceasta trebuie să ne reamintim ce scria Sfântul Ioan Gură de Aur despre diaconul audian din Moesia: „Diaconul Moduharie a adus și scrisori de la regele goților, care cere să li se trimită episcop⁷⁵”. Deci, în ciuda tuturor falselor afirmații, spuse fără nici un fel de sursă citată de către cercetătorii ortodocși, descoperim că împăratul goților, care era Athanaric, îl trimite pe diaconul Audienilor pentru a cere încă un Episcop în Goția.

Teodoret al Cirului face câteva erori intenționate pentru ca istoria să rămână cu lipsuri. Intenția lui vădită este ca eventualele completări să fie din ce în ce mai eronate. Astfel, până astăzi, nimic din ce s-a scris în secolul al IV-lea despre „Audianism”, nu mai coincide nici măcar ca ordine de idei. Teodoret apelează la acuzații false pentru a-i discredita pe creștinii Episcopului Audius – episcopi⁷⁶, preoți, diaconi, marși⁷⁷ și mireni.

Dacă cea mai veche mărturie despre Audianism o găsim în opoziția formulată de către Efreem Sirul, un călugăr al bisericii imperiale, trebuie să vedem că el îl plasează pe Audius în vremea Sinodului din Niceea, precum face și Epifanie de Salamina, nicidecum mai târziu, conform altor scriitori de mai târziu.

Dincolo de contradicțiile legate de doctrinele celor două structuri, Efreem cunoaște cât de puțin Audianismul. Este contemporan cu Sfântul Audius și datările sale pot fi plauzibile, spre

⁷¹ PSB. vol. 44, Teodoret din Cir, pag. 204-205, Carta a 5-a, cap. 5;

⁷² Epifanie – „Panarion” II, pct. 15, s.p. 4;

⁷³ „Sinaxarul Sfinților de Pretutindeni”, Ep. Galaction al Teleormanului, edit. Valerian și Iustina; editura Platytera, 2010;

⁷⁴ Părinții Nicene și Post-Nicene, Part. III, Vol. 3, 1892, cap. 31;

⁷⁵ Sf. Ioan Gură de Aur către Olimpiada, scrisoarea a IX-a, pct. 5, s.p. B;

⁷⁶ Epifanie – „Panarion” pct. 2, s.pct. 2;

⁷⁷ Marșii erau profesori ai școlii teologice întemeiate de Sfântul Audius, care aveau un fel de statut anahoretic, dar nu identic ereziei montanismului, practică azi de bisericele ortodoxe, catolice și copte. Creștinii în etate, după decesul soților lor, se puteau retrage într-o comunitate eclesiasitică ce suplina statutul de instituție de învățământ. Ei se dăruiau cunoașterii Sfintei Evanghelii și după o vreme de instruire, căpătau statutul de profesori ai tinerilor teologi și viitori preoți.

deosebire de ale lui Teodoret, care scrie un secol mai târziu și fără să invoce surse credibile. Efrem datează⁷⁸ remarcarea lui Audius în vremea Sinodului din Niceea din anul 325, la care participă în calitate de episcop. Teodoret încearcă să simplifice textul lucrării sale, drept pentru care, nu are nici un fel de interes să dezbată subiectele sinoadelor din Roma (313) și din Arles (314), condamnate cu verticalitate de Audieni și Donatiști și nici frumoasa mărturisire de credință a celor 70 de Episcopi de la Sinodul din Cartagina (311). Scopul lui Teodoret este acela de a acuza, fără să mai aducă vreun alt argument al opoziției sale.

În așa manieră haotică s-au scris mii de dezinformări despre „Audieni”, prin fățărnicia unora care asociau două persoane total diferite, din țări diferite și din perioade diferite. Alții au strecurat greșeli pur și simplu din cauza dezinteresului față de respectarea unor surse credibile, folosind ce găseau mai ușor. În astfel de cazuri, este greu de stabilit istoria reală a creștinilor audieni, devreme ce unii ignoră sursele și alții schimbă contextul surselor existente.

Cea mai veche mărturie a asocierilor calomnioase dintre două persoane diferite, din zone destul de îndepărtate, este scrisă de Ieronim. El a fost cel care a remodelat Biblia lui Constantin. Teologii vorbesc despre traducerea unor manuscrise bizantine, iar Ieronim nu ar fi cunoscut prea bine limba ebraică. În altă ordine de idei, cărțile lui Constantin erau în limba greacă și latină, nu în ebraică. Dacă Ieronim traducea manuscrise apostolice, acestea ar fi fost scrise în aramaică, și nu în limba ebraică. În lucrarea lui despre „audianism”, plasează începutul „mișcării” „în vremea împărătesei Olimpiada”⁷⁹, în anul 341. Autorul lucrării „Polychronion” spune că: „este dificil de stabilit ce reprezintă informația... dar cu siguranță ea constituie un moment important”⁸⁰. Este cert că data nu reprezenta nimic pentru Sfântul Audius, câtă vreme Ieronim plasează „începutul propovăduirii” în 341, aproape două decenii mai târziu. Este clar că vorbește despre o a treia persoană. Audius nu putea fi în Edessa în anul 341, dacă celelalte surse ni-l indică exilat în Gothia de către Constantin. În plus, pentru ca Audius să fie exilat în Gothia de către împăratul Constantin, cum afirmă alți autori, trebuie să observăm că nu putea fi vorba de anul 341, întrucât Constantin era mort din 337.

Dacă Audius din Edessa era un diacon dintr-o structură aparent „audiană”, asemănătoare cu cea din Țara Goșilor, găsim în istorie menționat numele unui anume episcop Uranius⁸¹ care într-o vreme ar fi fost în Goția, dar nici Epifanie de Salamina nu cunoaște foarte multe detalii. În Goția erau multe confesiuni, nu numai creștinii lui Audius. Epifanie spune: „*Uranius din Mesopotamia*” (Panarion, 70, 15, 2-5). Dacă la momentul anilor 370 Uranius era în Mesopotamia, nu poate fi vorba de o comuniune directă cu Audius din Țara Goșilor. Mai mult de atât, autorul lucrării „Polychronion” spune: „*Cele două nuclee audiene nu trebuie înțelese ca antagoniste, deși o oarecare umbră de conflict poate fi sesizată: cei din jurul lui Uranius s-au alăturat mișcării*”⁸², în timp ce Silvan și cei hirotoniți în Goția au rămas în jurul lui Audius.

Asemănarea dintre cei doi episcopi, Uranius și Audius, poate fi făcută și în mod eronat, pentru că știm de la Epifanie că acei audieni eretici locuiau în niște „mănăstiri din Cipru”. În acest caz, Audienii noștri din Țara Goșilor erau „în afara legii” și nu puteau constitui mănăstiri în Bizanț. Mai mult de atât, în Gothia, Cherson, Jubb’Addin, Han-Krum și alte regiuni unde s-

⁷⁸ EPHRAEMI SYRI, *Adversus haereses*, Sermo XXII, 488C;

⁷⁹ Hieronymos - „Chronicon”, p. 235;

⁸⁰ Polychronion, pag. 445;

⁸¹ Epifanie - „Panarion” 70, 15, 2-5 - Οὐράνιος τις τῆς Μέσης τῶν ποταμῶν – „Uranius din Mesopotamia”;

⁸² Polychronion, pag. 448, p. 2, prop. 3;

au aflat creștinii și episcopii Sfântului Audius, nu au lăsat mănăstiri. Mănăstirea este specifică celor ce au acceptat erezia montanismului, respinsă de audieni și de toți creștinii celor 3 secole de până atunci. Acei așa-ziși audieni din Cipru îi transmit informații despre structura lor lui Epifanie, care o și menționează prin părțile Mesopotamiei, în Chalcis de lângă Antiohia, în muntele Taurus și prin Arabia, dar unde nu se aflau ucenici ai Sfântului Audius, ci probabil ai diaconului Audius din Edessa. Este problematică și învinuirea lui Uranius de erezie, pentru că nici un alt scriitor nu menționează vreo legătură între el și acel diacon. Se poate vorbi și despre vreun diacon oficial care ar fi încercat să pătrundă în interiorul Bisericii, dar pentru că nu a reușit, și-a creat o structură asemănătoare.

Avem numeroase informații⁸³ concrete⁸⁴ că Audienii din Goția s-au refugiat în Cherson (Crimeea)⁸⁵, unde se păstrează până astăzi un ansamblu de Biserici Audiene, specifice cultului și foarte asemănătoare cu Bisericițele Audiene din Munții Buzăului, de la complexul istoric din comuna Bozioru, localitatea Nucu. În regiunile menționate de Epifanie, nu se găsesc Bisericițe care să inducă ideea că acolo au fost audieni. Cea mai cunoscută comunitate Audiană, care într-adevăr a conservat patrimoniul dogmatic al Sfântului Audius, a existat în localitatea Jubb'Adin din Siria, unde chiar se păstrează și câteva Bisericițe impresionante din a doua jumătate a secolului al IV-lea, cu Altarul spre Nord, precum cele Audiene din Munții Buzăului. Asemenea construcții sau așezări rupestre nu se regăsesc și în muntele Taurus sau în localitatea Chalcis, toate fiind poziționate spre Est.

Creștinismul audian din Cherson se răspândește până în secolul al XVIII-lea. Încă de la jumătatea secolului, guvernul otoman face presiuni ca Biserica să intre în comuniune cu ortodocșii ruși. Din acest motiv, primatul Sinodului, Episcopul Teodosie de Cherson, părăsește structura la anul 1755 și vine în România⁸⁶, însoțit de alți episcopi, preoți și creștini, printre care și un anume Dionisie, care poate fi tot unul cu părintele Dionisie Torcătorul, al cărui nume îl poartă azi cea mai veche bisericuță audiană din regiune. Chiar și Maria de Mangup (1477), soția lui Ștefan cel Mare, provenea din Cherson⁸⁷. Audienii probabil au regăsit un refugiu în Țara Românească a secolului al XVIII-lea, dar din nefericire nu se găsesc foarte multe informații, mai ales după trecerea perioadei comuniste. Grupul care s-a stabilit în România provenea din 3 Eparhii: Cherson, Kuban și Teschi. În istorisirile slavone, constatăm că în anul 1755 atât Kubanul (Ecaterinadar), Nekrasov, cât și Eparhia din Teschi au rămas fără episcopi, ceea ce poate reprezenta ca pe Episcopul Teodosie să-l fi urmat spre România mai mulți ierarhi.

În anul 1783 episcopul constantinopolitan, Iacov Gozadinos, fost episcop de Mariopol, a realizat unirea dintre Biserica Goților din Cherson și biserica oficială, fapt pentru care 10 episcopi din opoziție au fost executați de guvernul otoman din Cherson. Iacov se născuse în insula grecească Cythnos, în anul 1715. După ce a fost hirotonit episcop la Constantinopol, a fost trimis în Cherson, în urma înțelegerilor din 1759 dintre patriarhia din Istanbul și sultanul

⁸³ „Originile creștinismului Danubian”, Iacob Zeiller, pag. 373 și 601; Studia Historica vol. 48;

⁸⁴ „Goții din Crimeea” 1936; pag. 10-12; pag. 14 – „Ep. Filip din Cherson”, pag. 20; „Ep. Audius; pag. 21”;

⁸⁵ A. Vasiliev . Gotii din Crimeea. a. 301-302; G. V. Vasilievski . Proceedings. T. 2. h. 2. p. 382; N. M. Bogdanova. Biserica Khersonului în secolele X-XV – pag. 27-31; Arseny, 1873 , pag. 81-82; 76-81, pag. 180; Vasiliev A. A. Goții din Crimeea. /IRAIMK - T. 1. - 1921. – pag. 263—344; Herzen A. G., Mogarichev "Antichitatea și Evul Mediu" - 1999. - Vol. 30. – pag. 95-115;

⁸⁶ „сыны Пантхикапя, Феодосии и знаменитого Херсонеса, чтобы навсегда оставить страну печалей” - Феоктист Хартахай ХРИСТИАНСТВО В КРЫМУ р.р. 11;

⁸⁷ История крымских готов как интерпретация Сказания Матфея о городе Феодоро, 2001, pag. 224.

Mustafa din Cherson. Ulterior, după ce a realizat unirea din 1783 și după ce a fost folosit pentru distrugerea unei istorii de cincisprezece secole, avea să moară subit trei ani mai târziu, în anul 1786. Din acest an, nu s-a mai vorbit limba goților în Crimeea. În prezent limba gotă este declarată o limbă moartă, mai ales că o mare parte a documentelor au fost distruse.

În ceea ce îi privește pe creștinii lui Audius din Goția și ai lui Uranius din Mesopotamia, probabil ar fi fost vreo comuniune, vreodată. Despre „audienii uranieni”⁸⁸, citim în „Polychronion”: „trebuie luată în calcul atitudinea membrilor din grupul gotic, față de atitudinea arogantă cu care Uranius își revendică statutul de conducător al mișcării”⁸⁹. Este foarte interesant să vedem că: „după moartea lui Uranius (probabil 359-361), la conducerea grupului oriental, a ajuns un personaj care a contaminat gruparea cu ideile lui Bardesanes”⁹⁰. Bardesanes a fost un eretic gnostic al secolului al II-lea. În acest caz va trebui să vedem că Epifanie de Salamina scrie mult mai târziu de anii 360-370 lucrarea sa și spune despre Audius: „respectă toate dogmele”⁹¹. Dacă uranienii propagă ereziiile lui Bardesanes, aflăm de la Epifanie că audienii respectă dogmele Apostolice.

În concluzie, cercetătorii fac confuzie și asociere intenționată, pentru a se lega de grupul din Taurus și Arabia, care era în erezie, pe când despre Audius din Țara Goților, Epifanie scrie că avea o mărturisire de credință admirabilă, fără nici un fel de erezie, fără gnosticism și iudaism sau alte adaosuri – un creștinism curat, viu și „admirabil” din toate punctele de vedere. În ceea ce privește grupul din Arabia, vedem că ereziiile bardesiene nu au fost împărtășite de episcopul Uranius, ci de alții, după moartea lui. Autorul afirmă că „după moartea lui Uranius au îmbrățișat erezia lui Bardesanes”, dar nu rezultă că ar fi un grup audian conservator, ci mai degrabă se identifică cu grupul diaconului Audius din Edessa. Nu este exclus nici ca acest diacon, dacă nu a reușit să se infiltreze în structura audienilor – cine știe mesagerul cui o fi fost – să fi încercat să-și revendice lui și titlul de lider, dar și de această dată nerecunoscut de creștinii audieni. Tentativele de infiltrare au fost multe, însă vedem că istoricii de acum le preiau ca sursă, nu ca o iscoadă nereușită.

Datarea lui Audius o face și Epifanie de Salamina în lucrarea din anul 374 intitulată „Ancoratus”, unde, din nou, identifică⁹² începutul misiunii lui Audius în anul 325 și exclamă destul de clar că Audius nu a avut nici o erezie⁹³, spre deosebire de scrierile lui Teodoret, care, în lucrarea „Istoria Bisericească” dintre anii 449-450, dar și în „Apanta”⁹⁴, plasează începutul misiunii lui Audius între anii 364-375 și trece peste toate celelalte relatări istorice. Din altă sursă istoriografică⁹⁵ aflăm că în anul 370 Audienii erau răspândiți în tot imperiul, în părțile Mesopotamiei, Siriei, Egiptului, Bizanțului, Moesiei, Goției, Bulgariei și Chersonului.

Un alt scriitor care a trecut cu ușurință pentru anumite detalii folosite de scriitorii contemporani cu Audius a fost Theodor Bar Koni între anii 791-792. În lucrarea „Liber Scholiorum” păstrează anul 325 pentru debutul lui Audius, însă nu și statutul de episcop și afirmă cu probabilitățile de rigoare că ar fi putut fi un Diacon din Edessa și că a reprezentat o

⁸⁸ Probabil o structură înființată de diaconul Aud din Edessa, căruia i se alătură episcopul Uranius;

⁸⁹ Epifanie, „Panarion” 70, 14, 5-6; „Polychronion”, pag. 448;

⁹⁰ Polychronion, pag. 449, p. 3, prop. 1;

⁹¹ Epifanie Episcopul Salaminei (310 – 403), „Panarion”, partea a II-a despre AUDIANISM, p. 2, s.p. 1-2;

⁹² Epifanie, „Ancoratus”, 13, punctul 81;

⁹³ Ibidem, p. 13, s.p. 81 „Αὐθιανῶν τὸ σχίσμα, ἀλλ’ οὐχ ἄιρεσις”;

⁹⁴ „Theodoretii episcopi Cyri. Opera omnia in quatuor ...”, 1 ianuarie 1642, volumul IV, pag. 241;

⁹⁵ Macmillan, „Ulfula, Apostolul Goților”, 1885, cap. IV, despre Persecuția Audienilor din 370—375;

opoziție la reforma lui Constantin, cu privire la schimbarea zilei „pascale”, și față de imoralitățile multor episcopi dintre partizanii lui Constantin⁹⁶. Și el omite să prezinte istorisirile contemporanilor lui Audius din Goția. Audius din Edessa se numește „Abd”, a trăit acolo și în cele din urmă a fost episcop al bisericii oficiale guvernate de Constanțiu⁹⁷, după care scrie că Uranius „s-a alăturat structurii oficiale”. În cazul de față, despre Audius s-au mai găsit informații, dar despre Uranius doar foarte puține. Ce l-a determinat pe Bar Koni să afirme acest lucru? Este greu de elucidat. Trebuie să amintim că și acest grup era foarte numeros. De pildă, majoritatea „nestorienilor” din ziua de astăzi provin din acest grup edessian. Audius din Edessa este pomenit în sinaxarul coptic la data de 16 februarie. Aici trebuie să precizăm că la sfârșitul secolului al VIII-lea nu se mai foloseau alte surse decât de la Teodoret al Cirului și cele de după el. Odată rămasă confuzia în istorie, 1600 de ani s-a făcut aceeași asociere între oameni diferiți.

În lucrarea lui Theodor Bar Koni găsim fragmentate câteva pasaje dintr-o aparentă „apocalipsă” a lui Audius din Edessa. Ei bine, Sfântul Audius din Țara Goților nu avea cum să practice astfel de ritualuri gnostice. Aici trebuie să amintim și faptul că nici Apocalipsa din Noul Testament ortodox nu este altceva decât un fals, o apocrifă. Despre ea președintele Sinodului din Niceea, Eusebiu de Cezareea, afirma: *„dintre scrierile lui Ioan în afară de Evanghelie, prima Epistolă este recunoscută de toți, atât de cei de azi, cât și de cei de altădată (a se vedea că nu vorbește de primul sau al doilea secol), ca autentică, pe când asupra celorlalte două sunt îndoieli. Cât despre Apocalipsă, părerile celor mai mulți sunt împotriva”*⁹⁸. Același autor mai relatează: *„Între apocrife trebuie socotite „faptele lui Pavel”, cartea intitulată „Păstorul” (cea atribuită în mod eronat lui Clement, despre care am vorbit mai sus), „Apocalipsa lui Petru”, „Epistola lui Barnaba”, „Didahia celor 12 Apostoli” și apoi după cum am mai spus „Apocalipsa lui Ioan”*⁹⁹. Mai apoi spune cine este autorul acestei false apocalipse: *„În aceleași vremuri de care vorbim s-a făcut și Cerint căpetenie a unei alte erezii. Iată ce scrie în această privință Caius, despre care am amintit mai înainte: „Dar prin descoperirile pe care le dă ca și cum ar fi fost scrise de un mare Apostol. Cerint prezintă în chip mincinos istorisirea unor fapte miraculoase, care i-ar fi fost comunicate de îngeri. El zice, anume, că după Înviere, împărăția lui Hristos va fi pământescă și că trupurile trăiesc iarăși în Ierusalim”*¹⁰⁰. Vedem că nimeni de până la Sinodul din Niceea nu a folosit această apocalipsă, cum scrie Eusebiu, pentru că ea era o scriere a ereticului Cerint. Astăzi lucrarea mistică este cunoscută de ortodocși mai mult chiar decât cuvintele Sfintei Evanghelii. Însuși conținutul ei dezvăluie o gândire total anti-evanghelie.

O altă opoziție față de „audianism”, vine din partea lui Gregorius Bar Hebraeus (1226-1286). Acesta mută mai târziu anul în care Audius a început propovăduirea, ducându-l în vremea împăratului Iulian Apostatul, la un sinod ce a avut loc în 359 la Seleucia¹⁰¹ și a fost format din 160 de episcopi. Istoricul este atât de penibil, încât nu stăpânește nici măcar faptul că Iulian urcă pe tron în 361 și rămâne doar până în anul 363. El încearcă să schimbe

⁹⁶ Theodorus Bar Koni, „Liber Scholiorum, c. XI, 319-320, și XI, 63 – 338-339;

⁹⁷ F. G., *A Biographical Dictionary of the Saints*. St. Louis, MO: B., Herder Book Co., 1924;

⁹⁸ Colecția PSB, vol. 13; Eusebiu de Cezareea, *Istoria Bisericească*, partea întâi, pag. 126, p. 17-18;

⁹⁹ *Ibidem*, PSB. Vol. 13, Eusebiu de Cezareea, part. 1, cap. 25, pct. 4, pag. 127.

¹⁰⁰ *Ibidem*, cap. 28, Despre Cerint erezia, pct. 1, pag. 130

¹⁰¹ Gregorius Bar Hebraeus – „Chronicon” c. 1, 31, pp. 102;

guvernatorul, tocmai pentru a falsifica faptele murdare ale celui ce era împăratul Bizanțului la acea vreme, adică fiul cel mic al lui Constantin, Constanțiu al II-lea (337-361). Este interesant că în timp ce ne îndepărtăm de secolul al IV-lea, scrie fiecare ce dorește. Bar Hebraeus nu doar că are o opoziție contradictorie față de Sfântul Audius, dar nici istoria sinoadelor din secolul al IV-lea nu le cunoaște. Precum și ceilalți „acuzatori” de până acum, nici el nu citează decât doar ceea ce-i convine.

Gregorius Hebraeus, probabil, se inspiră din lucrarea lui Mihail Sirianul (1194-1195), care a făcut pentru prima dată această eroare și nimeni n-a mai avut interesul să o îndrepte. Acesta mai strecoară o eroare și îl definește pe diaconul din Edessa adeptul mișcării „desaniților”¹⁰². Sfântul Audius, spune clar Epifanie, nu a fost adeptul ereziei desaniților dar nici al altei erezii și mai ales în vremea lui Iulian Apostatul, când structura Audiană deja era foarte mult răspândită în Europa și Asia. În felul autonom de a da informații fără surse, mai mult fabricate decât aduse de undeva, atât Mihail Sirianul, cât și Hebraeus sunt mult mai puțin credibili după aproape un mileniu.

Spre „Audianism” se îndreptase și Sfântul Silvan de Cirta, iar spre sfârșitul secolului al IV-lea, Sfântul Ioan Gură de Aur, despre care falsificatorii de istorie nu au amintit deloc. Mai mult de atât, Sfântul Vasile cel Mare, care recunoaște Sinodul din Cartagina de la 311, dar nu recunoaște canoanele sinodului din Niceea, își trimite 4 nepoți la comunitatea Audiană din Munții Buzăului, printre care și Sfântul Sava, cel care a fost executat de arieni în anul 372.

Așa-zișii cercetători au întâlnit dificultăți în a acuza „Audianismul” de învățături greșite. Niciun Sinod nu a condamnat această confesiune pentru vreo erezie. Suntem nevoiți să ne amintim ce scrie Epifanie de Salamina despre Sfântul Audius Episcopul Goților: „Pe lângă admirabila lui mărturisire a Tatălui, a Fiului și a Duhul Sfânt în sensul bisericii apostolice și respectarea tuturor dogmelor, prin întreaga sa manieră de viață, care de asemenea a fost admirabilă, Audius și-a câștigat existența muncind cu propriile sale mâini, la fel și episcopii care erau sub omoforul lui (ascultau de el) și preoții și toți ceilalți”¹⁰³. Nici Eusebiu de Cezareea, președintele Sinodului din Niceea, nu scrie măcar un cuvânt împotriva Sfântului Audius ca și cum ar fi avut vreo erezie.

Dacă scriitorii primului secol nu fac exces de zel, doar de dragul de a se preaslăvi biserica politică, după un secol de la cele întâmplare, lucrurile se schimbă și scriitorii nu mai țin cont de nimeni și de nimic. Mai târziu, după secolul al VI-lea, relațiile au fost exact inverse celor din secolul al IV-lea. În anul 785, Teofil de Edessa scrie o carte unde vorbește despre un anume diacon din Edessa, despre care aflăm că „în anul 335 era diacon în oraș și aspira la funcția de episcop, demnitate pe care a obținut-o într-un final în afara bisericii oficiale”¹⁰⁴. Informațiile pe care le folosește și Agapius de Menbig¹⁰⁵. Epifanie de Salamina recunoaște hirotonia lui Audius, dar în preajma Sinodului de la Niceea (323-325) și nu mai târziu, cum fac cei doi autori de informații remodelate.

Dacă ne îndreptăm spre scrierile lui Epifanie de Salamina care plasează hirotonia lui Audius înainte de Sinodul din Niceea și nu înafara Bisericii, ci „de către un Episcop care

¹⁰² Chronicon, VII, 4, 277;

¹⁰³ Epifanie Episcopul Salaminei (310 – 403), Panarion, partea a II-a despre AUDIANISM, p. 2, s.p. 1-2.

¹⁰⁴ Teofil - „Puech” 1950, col. 911;

¹⁰⁵ Agapius – „Historie Universelle”, 562-564 – „Historie d'Oudhi”;

mărturisirea același lucru cu el”, același lucru îl găsim și în scrierile lui Marouta de Maypherquat care afirmă că în preajma Sinodului din Niceea (325), Sfântul Audius era episcop și avea eclesiologia formată în condamnarea reformelor împăratului Constantin¹⁰⁶. Trebuie să amintim că Maruta a fost în opoziție multă vreme, iar în preajma anului 400 s-a alăturat și el Bisericii, fiind hirotonit episcop de Sfântul Ioan.

Dacă revenim asupra scrierilor lui Bar Hebraeus, vedem că „Audius a apărut înainte de a urca pe tron împăratul Iulian Apostolul (361-363)¹⁰⁷. În mod evident, pentru anul 360 este clar că Audius era de cel puțin 30 de ani în Țara Goșilor, nu în Edessa Siriei. El și specifică „Pariter Edessae innotuit Aod, qui fuit archidiaconus et doctrinae Desanitarum adhaesit” (edesienii îl cunosc pe diaconul Aod, adeptul doctrinei desaniților...). Ulterior, asocierile calomnioase din secolele târzii au început să devină surse, deși istoria prezintă două structuri total diferite. Altfel cum ar fi putut ei să acuze audianismul de erezie, dacă Audius din Țara Goșilor nu avea nicio erezie, decât prin asocierea a două persoane total diferite și ca timp, geografie sau doctrină propriu-zisă?

Efrem amintește de un diacon din Edessa, care să presupunem că avea două elemente comune cu mărturisirea Sfântului Audius, cum zice și el „*curăția și puritatea*” și „*antropomorfismul*” lui Hristos Dumnezeu¹⁰⁸. Aici trebuie să vedem că Audienii nu erau adepții ereziei montanismului, și cum spune Epifanie, nu acceptase nici o erezie sau abatere de la disciplina lăsată de Sfinții Apostoli. În acest sens, Epifanie scrie: „*Discursul lui Audius viza, în special, arghirofilia, slăbirea disciplinei bisericesti și atitudinea secularizată a clerului superior și inferior*”¹⁰⁹. Chiar și autorul lucrării „Polychronion” constată o contradicție, care arată clar că este vorba de două persoane total diferite: „*Efrem Sirul știe că audienii nu respectă învățătura stabilită la Niceea, în vreme ce Epifanie insistă asupra ortodoxiei învățăturii treimice a lui Audius (70.1.5; 70.2.1)*”¹¹⁰. Vedem că Efrem vorbește despre structura din Arabia iar Epifanie despre Creștinii Audieni din Goția.

Un alt scriitor care amintește de istoria Sfântului Audius, dar nu suficient de mult, este Caesare Baronnius. El vorbește despre Audius ca fiind prezent la „*deschiderea lucrărilor Sinodului Ecumenic de la Niceea din 25 iunie 325*”¹¹¹. Baronnius este primul care afirmă că Audius a fost exilat în preajma anilor 341 de către împăratul Constanțiu I, fiul lui Constantin. Atât Baronnius, cât și alți autori¹¹² afirmau că Sfântul Audius a fost exilat din Bizanț în Scythia după care a plecat spre Goția (Țara Goșilor), cel mai devreme după terminarea Sinodului din Niceea. Deci, de la episcopul Audius din anul 323-325, la diaconul Abd din Edessa anului 361 este o distanță foarte mare de timp.

O altă contradicție față de istoria Sfântului Audius, o găsim în lucrarea „*Polychronion*”. În această lucrare, Pr. Dr. Mihai Ovidiu C. face câteva erori destul de grave în ceea ce privește cronologia „Audianismului”. Într-o parte el afirmă că: „*intenția împăratului (Constantin) a fost aceea de a realiza unitatea Bisericii*”¹¹³. Același autor se prefacă că nu știe ce fel de „unitate”

¹⁰⁶ ABŪ 'L-BARAKĀT (IBN KABAR), *Livre de la lampe des ténèbres...*, pp. 597, 682;

¹⁰⁷ Gregorius Hebraeus „Chronicon”, 1, 31, 102;

¹⁰⁸ EPHRAEMI SYRI, *Adversus haereses*, XXII, col. 485E;

¹⁰⁹ „Polichronion, pag. 488; p. 3, prop. 2;

¹¹⁰ Polychronion, pag. 448; p. 4, prop. 2;

¹¹¹ Baronius - „Anexe bisericesti” din 1588-1607, IV, col. 156;

¹¹² Zeiller 1918, pp. 419-420.

¹¹³ Polychronion, pag. 439, par. 2, prop. 2;

a realizat Constantin, adică luând o Biserică unită și nedespărțită timp de 300 de ani, iar la acea vreme aveau peste 50 de structuri eclesiastice, despre care scriu în parte și Epifanie de Salamina, mai devreme Eusebiu de Cezareea și Efreem Sirul, iar mai târziu Teodoret și alții. Mai mult de atât, același autor afirmă că la Sinodul din 341 încă nu se stabilise cine și cum ține ziua „pascală”, unii mergând după dorințele împăratului ca Învierea să fie în ziua lui de naștere (14 nissan - quartodeciman), iar alții să fie la data veche lăsată de Sfinții Apostoli. Deci, despre ce „unitate” este vorba? Că ea nu se vede nici în vremea domniei lui Constantin, și nici după moartea lui, rămânând arianismul la cârma imperiului și mulți episcopie exilați și înlocuiți cu arieni.

Epifanie de Salamina afirmă destul de clar că Sfântul Audius s-a opus ritualului quartodeciman și zice: *„În vremea lui Constantin a fost abandonat ritualul pascal din dorința de a i se potrivi cu ziua împăratului”*¹¹⁴. Iar apoi aduce în discuție faptul căa fost împotriva acestei reforme: *„nevrând să aibă comuniune cu episcopii și preoții care posedă averi, aur și argint, precum și pentru că sărbătoresc paștele la aceeași dată cu evreii”*¹¹⁵. Deci, biserica oficială era „quartodecimană” în privința pascală, nu audienii, care erau în opoziție. De unde reiese astăzi, după 1700 de ani de atunci, total opusul? Același lucru îl face și autorul cărții citate mai sus. El afirmă că: *„Lucrurile se cer explicate mai nuanțat, întrucât, pe lângă nesupunerea față de decizia sinodală, Audius pare să fi produs și atacuri verbale la persoana imperială, de vreme ce desfășurarea întregului Sinod a părut legată de sărbători comemorative imperiale”*¹¹⁶. Să recapitulăm: Sinodul ține din 325 până în 326, iar hotărârea sa este formată din 20 de canoane care încap pe două foi de hârtie. Vă închipuiți că în tot acest timp, episcopii au fost nevoiți doar să-l laude și să-l slăvească pe împărat? Cum este posibil ca în 2 ani să scrii două pagini și alte puține anexe scurte? Abia după secolul al V-lea scriitorii au început să facă romane despre „Sinodul din Niceea” care în principiu n-a hotărât nimic. Nici măcar scriitorii secolului al IV-lea nu acordă mare importanță acestui Sinod care a fost aproape ca inexistent în viața bisericească.

Dacă Epifanie, contemporan cu Audius, spune că era total împotriva practicii quartodecimane, în „Revista Teologică” sunt scrise următoarele: *„De ele s’au folosit post iudaistii din sec. IV, secta audienilor”*¹¹⁷. Același autor continuă să afirme: *„Epifanie ne-a păstrat în Panarion toate argumentele Audienilor — reeditări din Didascalie — pentru practica lor. Despre ei scrie Epifanie că voiesc să serbeze Pastile cu Iudeii, adecă în timpul în care Iudeii serbează azima lor”*¹¹⁸. Se pare că autorul contemporan cu noi nu l-a citit pe Epifanie, sau vorbește unor cititori din secolul anterior care nu au avut unde să fi citit măcar o dată în viață „Panarionul” lui Epifanie. El nu a fost tradus niciodată până acum în limba română. Dacă ar fi fost tradus, atunci ortodocșii ar fi văzut că majoritatea erezilor din trecut sunt practicate în biserica ortodoxă, pe lângă invocarea aproape obsesivă a ecumenismului, menită să distragă atenția de la adevăratele plăgi ale bisericii. Nu doar ecumenismul definește erezia din biserica politică, ci însăși dogma, structura biblică și felul în care s-a reformat de la un secol la altul în funcție de propriile voințe ale conducători politici. Deci, autorul susține că Epifanie ar spune că

¹¹⁴ Panarion, 70, 9;

¹¹⁵ Epifanie de Salamina, „Anchoratus”, p. 14, s.p. 83; ibidem „Polyhronion”, BOR - EDJ, 2015, pag. 430 (sus);

¹¹⁶ Polychronion, pag. 440, par. 3, prop. 4;

¹¹⁷ „Revista Teologică”, Anul XIX. Maiu-Iunie 1929, Nr. 5-6, pag. 170;

¹¹⁸ Op. cit. pag. 175.

audienii doreau să țină paștele cu evreii. Să recapitulăm ce a zis Epifanie în „Panarion”: „*Audius condamna lipsa de dreptate desăvârșită, nevrând să aibă comuniune cu episcopii și preoții care posedă averi, aur și argint, precum și pentru că sărbătoresc paștele la aceeași dată cu evreii*”¹¹⁹. Cam așa se scrie istoria ortodoxiei, luând informația și răstălmăcind-o. Să nu ne mire de ce fac ei acest lucru! De 1700 de ani politica de convingere a maselor de oameni, cu argumente false, a dat mai multe rezultate decât expunerea adevărului pur.

În vremea Sinodului de la Niceea, scrie Eusebiu că: „*împăratul Constantin a trimis scrisori prin care a anunțat că judecarea episcopilor a readus ordinea în biserică*”¹²⁰. Probabil Eusebiu se referă la acea ordine că după Sinodul din Niceea, începând de la Sfântul Nicolae și Spiridon și până la Sfântul Audius, toți creștinii care nu au acceptat reforma pascală iudaică și reformele lui Constantin, au fost arestați sau executați, iar eparhiile aveau la cârmă arieni.

În lucrarea citată, autorul mai aduce o afirmație, cu sursă bineînțeles, și zice: „*Audius și cei care deja îl urmau, nu s-au supus cu inimă deschisă și nu au considerat că toate hotărârile de la Niceea sunt arătări ale voii dumnezeiești*”¹²¹. Dacă am face o analiză, vedem că audienii nu acceptă nici un fel de erezie, iar propriile sale idei de om care încă nu se rupsesse de nicio culoare de păgânism sunt idei doctrinare pe care singur le ridică la statut de „*hotărârea Duhului Sfânt*”. Să ne reamintim și informația despre Eusebiu, arianul care a prezidat Sinodul: „*a prezidat adunarea și tot el a fost acela care a spus ce trebuie să fie votat la acest sinod, și tot împăratul a fost cel care a hotărât ce poziție trebuie luată de către sinodali*”¹²².

Înțelegem cât de neacceptate au fost hotărârile Sinodului din Niceea chiar și de episcopii care încă slujeau în cultul oficial, dacă reamintim canonul al 3-lea, care interzice episcopilor, preoților și diaconilor să se mai căsătorească. Din acest motiv trebuie să conștientizăm de ce toți scriitorii secolului al IV-lea menționează că Sfântul Audius lupta împotriva imoralităților și a faptelor murdare care se petreceau determinate ca urmare a stabilirii acestui canon. În această privință, Efrem spune că audianismul are să decadă tocmai pentru că nu-i „*acceptă pe cei comozi și pe cei formalști*” și optează pentru un creștinism curat¹²³. Mai mult de atât, toată lumea „ortodoxă” ar fi gata să acuze audianismul de erezie pentru că a considerat invalide, necanonice și mincinoase hotărârile acestui sinod. Însuși Sfântul Vasile consideră eretice canoanele Sinodului din Niceea și nu le respectă prin însăși hirotonia episcopului Grigorie. Acesta l-a cunoscut pe fratele său Grigorie, episcopul Nyssei, cu Teosevia, în anul 372, în timp ce canonul al III-lea de la Niceea era deja „în vigoare”. Firește, pentru nici un episcop creștin hotărârile de la Niceea nu au reprezentat decât o poziție superficială în așa fel încât, după terminarea Sinodului, arienii aveau să preia conducerea bisericii imperiale.

În lucrarea „*Polychronion*” autorul amintește că a avut loc un Sinod în anul 341, în Antiohia, format din 100 de episcopi, care s-ar fi adunat să abroge hotărârile Sinodului din Niceea, dar ale cărui hotărâri nu s-au putut aplica pentru că, zice Socrates¹²⁴, nu s-au adunat majoritatea „episcopilor bisericii”. Acum să ne întrebăm, din punctul acesta de vedere, cât de necanonic a fost sinodul lui Constantin din 314, Arles, la care au participat numai 3 episcopi,

¹¹⁹ Epifanie de Salamina, „Anchoratus”, p. 14, s.p. 83; ibidem „Polyhronion”, BOR - EDJ, 2015, pag. 430 (sus);

¹²⁰ Eusebiu de Nicomidia – „Viața împăratului Constantin” III, 20, 1, p. 179;

¹²¹ *Polychronion*, pag. 440, par. 1, prop. 3;

¹²² C. D., „O istorie a bisericii creștine”, Vol. 1, 1993, p. 72;

¹²³ EPHRAEMI SYRI, *Adversus haereses*, Sermo XXII, 485E.

¹²⁴ Socrates, „Istoria Bisericească”, II, 8;

când a hotărât să schimbe hirotonia episcopilor, sărbătoarea Învierii și celelalte? Dar, nici Sinodul din Niceea nu putea fi valabil, pentru că din 1800 de episcopi, participă doar 318. Sozomen susține că sinodul din 341 a fost convocat de câțiva episcopi arieni¹²⁵, deși se preface că nu are timp să vadă că din 340 tot Bizanțul avea numai episcopi arieni în funcțiile eparhiale! Chiar la cârma bisericii oficiale se afla tot un arian: Eusebiu de Nicomidia. Cel mai important este faptul că nici Sf. Vasile cel Mare și nici alții, nu au acceptat hotărârile Sinodului din Niceea, cu atât mai puțin Sfântul Audius, care nu a acceptat sub nici o formă să fie episcop într-o biserică unde slujeau inclusiv arienii. Deci, dacă Sinodul din 341 este necanonic pentru că nu s-au adunat decât toți episcopii din Antiohia, cât de canonic este cel din Niceea la care nu participă nici măcar toți episcopii din Bizanț?

Episcopul este descris amănunțit de Sfântul Apostol Pavel în Epistolă, dar canonul al III-lea de la Niceea schimbă rânduiala după pofta împărătească. Apostolul Pavel scrie: „episcopul să fie fără de prihană, bărbat al unei singure femei, veghetor, înțelept, cuviincios, iubitor de străini, destoinic să învețe pe alții, nebețiv, nedepriș să bată, neagonisitor de câștig urât, ci blând, pașnic, neiuitor de argint, bine chivernisind casa lui, având copii ascultători, cu toată bună-cuviința; căci dacă nu știe cineva să-și rânduiască propria lui casă, cum va purta grijă de Biserica lui Dumnezeu?”¹²⁶. Sinodul din Niceea ridicat la rang de „porunci de neîncălcat” hotărârile unor politicieni, chiar și dacă anulau în mod nelegitim o învățătură a Sfinților Apostoli.

În privința hirotoniei Sfântului Audius, autorul citat spune: „hirotonia lui a fost făcută de un singur episcop, încalcându-se grav atât tradiția creștină anterioară sinodului ecumenic, care prevedea ca la hirotonia unui ierarh să participe mai mulți episcopi, cât și canonul 4 de la Niceea”¹²⁷. Am discutat la începutul lucrării de față despre Sinodul din Arles, condus de împăratul Constantin, unde s-a hotărât reformarea hirotoniei episcopului, adică să fie făcută de către cel puțin doi episcopi. Totuși, să nu uităm că, în contradicție cu autorul afirmației din „Polyhronion” intră chiar Apostolul Pavel care zice, după ce hirotonise de unul singur: „Din această pricină, îți amintesc să aprinzi și mai mult din nou harul lui Dumnezeu, care este în tine, prin punerea mâinilor mele” (II Timotei 1, 6). Dacă Epifanie îl laudă pe Audius că păstrează toată predania și dogmele Apostolilor, ortodocșii îl acuză că nu respectă predania împăratului și datinile lor născute în secolul al IV-lea.

În schimbul multor păreri, date pe marginea unor canoane imperiale și total în dezacord cu Sfânta Evanghelie și cu tradițiile Sfinților Apostoli, nimeni nu menționează episcopul care l-a hirotonit pe Sfântul Audius. În lucrarea „Polychronion” mai găsim că: „avem de a face cu o situație similară celei din nordul Africii donatiste”¹²⁸. În mai multe lucrări din Patrologia Greacă găsim informația că hirotonia Sfântului a avut loc înaintea Sinodului din Niceea, în timp ce documentul care-l vizează se adresează lui în calitate de episcop. Rangul este recunoscut și de Epifanie de Salamina ca fiind o hirotonie validă. Despre acest aspect citim: „Așadar, abia după încheierea lucrărilor sinodului de la Niceea (25 iulie 325) se poate vorbi de consumarea definitivă a rupturii lui Audius față de biserică, iar hirotonia lui în episcop s-a întâmplat după

¹²⁵ Sozomen, „Istoria Bisericească”, III, 5;

¹²⁶ I Timotei, cap. 3, vers. 2-5;

¹²⁷ „Polyhronion – Arhiiep. Casian la 60 de ani”, ed. A.D.J. 2015; „Cronologia mișcării aidiene”, cap. 2, pag. 441.

¹²⁸ „Polychronion”, pag. 442;

această dată. Evenimentul trebuie privit cu mai multă atenție, deoarece, pe de o parte, termenul (grecesc) „*χειροτονεῖται*” folosit de Epifanie, sugerează că este vorba de un act valid din perspectiva bisericii universale la momentul în care a avut loc¹²⁹. În sensul în care Audius a fost hirotonit de un Episcop care avea o mărturisire identică cu a lui¹³⁰, este clar că vorbim despre Sinodul din Cartagina, condus în acel moment de episcopul Donatus Magnus. Mai mult de atât, unul dintre episcopii acestui Sinod, anume Silvan¹³¹, Episcopul de Cirta, a fost alături de Sfântul Audius. Existența lui printre creștinii audieni din Goția este menționată și de Epifanie de Salamina¹³². În cazul de față, Audius nu avea de cine să fie hirotonit la acea vreme și într-o astfel de mărturisire, decât de Biserica din Cartagina, adică de Sfântul Silvan. Prin termenul „*χειροτονεῖται*” Epifanie sugerează clar că hirotonia a avut loc înaintea Sinodului de la Niceea și dacă ar fi avut loc într-o schismă, nu ar fi folosit termenul de hirotonie. În doar câteva rânduri autorul încearcă să ignore faptul că hirotonia întru episcop a Sfântului Audius este recunoscută de Epifanie.

Epifanie de Salamina scrie: „*acest bătrân*¹³³ *Audius a fost supus și exilului, fiind exilat de împărat în părțile Scythiei*”. Prin concluziile autorului cărții „*Polychronion*” înțelegem că Audius nu era un mirean de rând: „*Tehnic vorbind, în antichitatea romană exilul era rezervat categoriilor sociale privilegiate și se materializa, în funcție de gravitatea faptelor comise, începând de la o formă mai ușoară, „relegatio”, până la „deportatio”. În ambele cazuri, grațierea nu o putea face decât împăratul. Pentru fapte similare, cetățenii de rând erau condamnați, fie la munca silnică, fie la pedeapsa capitală*”¹³⁴. Deci, însăși condamnarea lui Audius la Exil, în momentul în care împăratul n-a reușit să-l coopteze, ne arată că el nu era „*un om de rând*”, ci un Episcop recunoscut în calitatea episcopală inclusiv de decretul imperial de a-l exila în Gothia¹³⁵. Alt episcop care a propovăduit „*dogmele apostolice*”¹³⁶ în Gothia a fost Eusebiu de Samosata, exilat în vremea împăratului Valens (364-378).

Despre Sfântul Eusebiu de Samosata aflăm că: „*i-a fost încredințat actul sinodal al Sfântului Meletie. Constanțiu a trimis un ofițer pentru a-i lua documentul. Sfântul a răspuns că nu poate să-l predea fără acordul tuturor părților implicate în el. Ofițerul a amenințat că îi va tăia mâna dreaptă dacă refuză să respecte ordinele împăratului. Sfântul și-a întins nu numai mâna dreaptă, ci și mâna stângă, spunând că le-ar putea tăia pe amândouă; dar că nu va accepta niciodată o acțiune nedreaptă*”¹³⁷. După ce au trecut persecuțiile din vremea lui Valens, Sfântul călătorea liniștit. O femeie i-a aruncat de pe un acoperiș o bucată de țiglă în cap și în câteva zile a murit¹³⁸. Grecii îl pomenesc în calendar pe 22 iunie și latinii pe 21 iunie.

¹²⁹ *Polychronion*, pag. 421 – În concluzie, Epifanie era episcopul bisericii oficiale. Nu putea să recunoască ceva ce s-ar petrecut după Sinodul din Niceea, ci doar înaintea lui. Practica tergiversării este arhicunoscută și foarte prezentă.

¹³⁰ *Panarion*, III, p. 2, s.p. 2.

¹³¹ Zeiller, 1918, p. 601.

¹³² Epifanie, *Panarion*, III, 15, 2.

¹³³ Despre Audius sunt surse diferite care îl menționează în viață inclusiv la începutul secolului al V-lea. Nu a fost un caz singular, care ar fi trăit peste 115 ani, contemporan cu el fiind Mitrofan, episcopul Constantinopolului, care a trăit 119 ani. Epifanie scrie despre Audius „*acest bătrân*” prin anul 375. Un om la 74 de ani poate fi considerat bătrân.

¹³⁴ *Polychronion*, c. B, 2., pag. 443 – „*Exilul în Scythia și trecerea lui în Goția*”.

¹³⁵ În localitățile comunei Bozioru, județul Buzău, sunt conservate mai multe Bisericiuțe Audiene, printre care cele mai vizibile și cu cele mai multe inscripții reprezentative audianismului sunt: „*Bisericiuța lui Iosif*”, Bisericiuța lui Dionisie, „*Agatonul Nou*”, „*Piatra Îngăurită*” și altele.

¹³⁶ *Polychronion*, cp. B, 2., pag. 444.

¹³⁷ „*Viețile Sfinților*”, iunie 1866, volumul VI;

¹³⁸ *Vezi Teodoret*, I, 4, c. 13, I, 5, c. 4;

Despre masacrarea celor 10.000 de creștini în frunte cu horepiscopul lor, Isidor (fostul Isidor Pelusiotul), citim că: „*Paladie menționează în „Dialogul” său o dispoziție în acest sens care îi avea în vedere pe clerici: „Unul dintre edictele (emise) împotriva episcopilor (care nu erau în comuniune cu el) conținea această amenințare: «Dacă cineva nu este în comuniune cu episcopii Teofil, Porfirie și Atticus, să fie îndepărtat din Biserică și să fie lipsit de bunurile personale»»* (Paladie, „Dialog istoric”, XI). Un document similar a fost emis și împotriva laicilor care refuzau comuniunea cu Atticus: „*Cei ce sunt ridicați în demnități, să cadă (din ele), soldații să-și piardă centurile, iar ceilalți cetățeni și meșteșugarii să fie pedepsiți cu o grea impunere în aur, (apoi) să fie trimiși în exil*” (Paladie, Dialog istoric, XI)”¹³⁹. Sfântul Ioan Gură de Aur se opune acestor atrocități care încă se petreceau în cadrul bisericii „ortodoxe” și în cele din urmă, în anul 398, părăsește scaunul episcopal. Este chemat să revină după o vreme, apoi are să părăsească biserica oficială pentru totdeauna. La sinodul din anul 404 condus de episcopul Teofil, Sfântul Ioan este caterisit și numit „schismatic”. Abia după moartea lui (14/28 septembrie 407), într-o cu totul altă confesiune, pentru a-i ademini pe unii credincioși, el este reabilitat post-mortem¹⁴⁰, în anul 413, contrar voinței sale exprimate înainte de moarte.

Pentru a înțelege de ce a părăsit biserica oficială Sfântul Ioan Gură de Aur, trebuie să analizăm scrisorile sale către Olimpiada: „*Te rog nu uita ce am să-ți spun, ci străduiește-te cât poți de mult. Marșii goți¹⁴¹, printre care se ascunde mereu episcopul Serapion¹⁴², mi-au adus știrea că a venit la ei diaconul Moduarie vestind că a murit episcopul Unila, acel minunat bărbat, pe care l-am hirotonit și l-am trimis în Goția, unde a săvârșit multe și mari fapte*”¹⁴³.

Ulfila sau Unila este unul dintre cei mai cunoscuți Episcopi din țara noastră, din secolul al IV-lea. S-a născut în anul 311 și de tânăr a fost hirotonit episcop arian, pe vremea împăratului Constanțiu I. În preajma anului 348 el devine un mare misionar arian în Țara Moesia, în care era inclusă o parte din Bulgaria și România de astăzi¹⁴⁴. Începând cu anul 350, Ulfila s-a dedicat traducerii „Evanghelionului”¹⁴⁵ de la anul 120-150, manuscris Evanghelic din vremea ultimilor Sfinți Apostoli care reușise să scape de la ardere. Manuscrisul este menționat și de Tertulian¹⁴⁶. Evanghelia Audiană cuprinde elemente din „Evanghelic”, „Codex Argenteus” și „Codex Sangallensis”, lipsite cu desăvârșire de orice nuanță iudaică.

Episcopul Ulfila traduce „Evanghelicul” în limba goților până în preajma anilor 370. În anul 375 avem ultima menționare a lui ca episcop arian¹⁴⁷, după care se convertește la creștinism. Sfântul Ioan Gură de Aur îi scrie Olimpiadei că el l-a hirotonit Episcop și l-a trimis în Goția. Aici intervine o altă dovadă a falsurilor făcute de bisericile ortodoxe.

Precum împăratul Constantin a uitat să falsifice și versetul din a II-a Epistolă către Timotei, tot așa și aceste confesiuni, au falsificat viața Sfântului Ioan, unde citim: „*Primind Flavian scaunul Bisericii Antiohiei, într-o noapte stând la rugăciune, i s-a arătat îngerul Domnului, care*

¹³⁹ Ziarul „Lumina” al Patriarhiei Române; Reabilitarea Sf. Ioan Gură de Aur; DragoșBoicu, 6 februarie 2016;

¹⁴⁰ Ziarul „Lumina”, art. „Reabilitarea post-mortem Sf. Ioan Gură de Aur”, DragoșBoicu, 6 februarie 2016;

¹⁴¹ Creștini în etate, care după decesul soților lor, se dedicau școlii teologice, în formarea tinerilor pentru a fi buni cunoscători ai Sfințelor Cărți ale Noului Testament;

¹⁴² Episcopul Serapion de Timai, autorul traducerii „Liturghierului Sarapion”;

¹⁴³ Sf. Ioan, Scrisoarea a IX-a către Olimpiada, p. 5, s.p. b;

¹⁴⁴ Munții Buzăului, Muntenia, Sudul Moldovei și Dobrogei.;

¹⁴⁵ Ziarul „Lumina”, „Biblia lui Wulfila, dovadă a vechimii creștinismului românesc” 6 martie 2010.

¹⁴⁶ Tertulian din Cartagina, „Adversus Judaeos” (Împotriva iudeilor), cap. 7.

¹⁴⁷ „Ulfila, Apostolul Goților”, Macmillan în 1885, pagina 73.

i-a zis: "Dimineață să mergi la mănăstirea în care petrece plăcutul lui Dumnezeu Ioan și să-l aduci pe el de acolo în cetate și să-l hirotonești preot, pentru că este vas ales și vrea Dumnezeu ca printr-însul să întoarcă de la rătăcire mult popor". În aceeași vreme i s-a arătat îngerul și Sfântului Ioan, pe când își făcea în chilie rugăciunile cele de noapte, poruncindu-i să meargă împreună cu Flavian în cetate și să primească de la dânsul hirotonia. Deci, făcându-se ziua, a venit patriarhul la mănăstire și fericitul Ioan a ieșit în întâmpinarea lui cu toți călugării. Apoi închinându-se, l-au dus în biserică cu cinstea ce i se cuvenea, iar el i-a binecuvântat. Apoi săvârșind patriarhul Sfânta Liturghie, i-a împărțășit pe toți cu Dumnezeieștile Taine. La urmă, dând fraților binecuvântare, a luat pe Ioan și l-a dus în cetate, iar monahii toți se tânguiau de despărțirea de Ioan"¹⁴⁸. O strategie de falsificare a bisericii ortodoxe este aceea că acolo unde ascunde adevărul, introduce minuni.

Omul, obișnuit cu episcopi necăsătoriți, contrar învățăturilor Sfinților Apostoli¹⁴⁹, care au impus ca episcopul să nu fie necăsătorit¹⁵⁰, citește în „Proloage” viața Sfântului Ioan, își închipuie că a venit episcopul Flavian la acea mănăstire, și după arătarea unor vedenii, l-a hirotonit preot pe Ioan Gură de Aur.

Acum să vedem unde se strecoară dovada că biserica ortodoxă minte. În scrisoarea către Olimpiada, Sfântul Ioan zice că: „a venit diaconul Moduarie vestind că a murit episcopul Unila, acel minunat bărbat, pe care l-am hirotonit și l-am trimis în Goția, unde a săvârșit multe și mari fapte”, iar în lucrările bisericii ortodoxe găsim informațiile următoare: „Sfântul Ioan a fost hirotonit diacon în anul 381 de episcopul Meletie al Antiohiei și preot în 386 de urmașul său, Flavian”¹⁵¹. Episcopul Ulfila a murit în anul 382. Cum putea să fie hirotonit episcop de Sfântul Ioan, dacă el ar fi fost hirotonit abia preot în 386? Nici măcar de Episcopul Meletie nu putea să fie hirotonit diacon în 381, pentru că Ulfila era episcop creștin din 375. Ei încearcă să ascundă hirotonia lui săvârșită de Sfântul Diodor din Tars, care l-a hirotonit pe Teodor la doar 21 de ani, iar Ioan era cu 3 ani mai mare decât acesta, deci cel mai probabil fiind hirotonit episcop la 24 de ani, în anul 371. Chiar dacă rânduielile ortodoxe s-au modificat, nu putem să falsificăm viața Sfântului Clement, episcopul Ancirei, care a fost hirotonit la 18 ani episcop și a fost martirizat la vârsta de 28 de ani¹⁵². Nu ar fi de mirare să găsim prin vreo carte ortodoxă că el a fost hirotonit episcop, conform canoanelor ortodoxe, la 40 de ani...

În diferite cărți formatoare de opinii ale Bisericii Creștine se strecoară tot felul de informații false cum că hirotoniile nu se făceau mai devreme de 50 de ani, iar mai târziu, nu mai devreme de 30 de ani¹⁵³. Dacă Sfântul Vasile a murit episcop la 49 de ani, la ce vârstă ar fi fost hirotonit, dacă ortodocșii afirmă că în secolul al IV-lea era obligatorie vârsta de 50 de ani?

Sfântul Augustin la Sinodul din Niceea avea 23 de ani și deja era Episcop. Scriitorii ortodocși scriu raportându-se la tradiții care sunt practicate acum și nu în acele vremuri. Pentru a-și întări propriile practici, ajung să falsifice chiar și viețile unor Sfinți, fără să se aștepte cineva ca alte documente să le dovedească înșelătoria. În cazul Sfântului Ioan Gură

¹⁴⁸ „Viețile Sfinților”, Sinaxar Ortodox, 13 noiembrie.

¹⁴⁹ „Dar Duhul grăiește lămurit că, în vremurile cele de apoi, unii se vor depărta de la credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare și la învățăturile demonilor, prin fățărnicia unor minciinoși, care sunt înfieraiți în cugetul lor. Aceștia opresc de la căsătorie și de la unele bucate (Epistola I Timotei, cap. 4, vers. 1-3).

¹⁵⁰ I Timotei, cap. 3, vers. 2.

¹⁵¹ „Părinți și scriitori Bisericești”, vol. 44, pag. 10, ultimele 8 rânduri; Patr. Teoctist, Pr. Prof. D. Fecioru, 1987.

¹⁵² Ziarul „Lumina”, Patriarhia Rom., „Sf. Mc. Clement, Episcopul Ancirei”, Arhid. Ștefan Sfarghi; 23.01.2019;

¹⁵³ „Polychronion”, E.D.J., pag. 449;

de Aur, fiind unul dintre cei mai celebri episcopi din istoria Bisericii, s-a putut dovedi prin scrisorile sale că biserica oficială minte. Cât despre minunile de la hirotonia lui, văzute de Flavian, este clar că sunt doar texte introduse de „evlavioși”, pentru că la anul 398 tocmai acest Flavian și cu Teofil al Alexandriei aveau să fie cei mai mari luptători împotriva lui. În doar câțiva ani nu mai vedeau îngeri în fața ochilor, ci numai negură și dorință de răzbunare.

În ceea ce privește faptul că Audius încă trăia când Ioan Hrisostom a venit în Goția, autorul lucrării din „*Polychronion*” scrie: „*Relativ aceeași vârstă o stipulează și Testamentum Domini, o sursă siriană datată la începutul secolului al V-lea. Așadar, un calcul simplu poate arăta că, dacă în 325 Audius avea o vârstă de cel puțin 50 de ani, obligatorie hirotoniei în treapta episcopală, în 341 trebuie să fi avut cel puțin 66-67 de ani*”¹⁵⁴. Dacă este vorba de așa, în cazul Sfântului Vasile, care moare la vârsta de 49 de ani, după ce „canon” ar fi fost hirotonit la 50 de ani? Pentru anul 341, Audius nu ar fi avut mai mult de 40-41 de ani.

Diaconul Moduharius¹⁵⁵ este unul dintre cei mai citați clerici audieni din istoria goților din Cherson. Când vine vorba de „audianism”, el este catalogat drept un eretic de la sfârșitul secolului al IV-lea, ucenic al lui Audius. Când vine vorba de scrisorile Sfântului Ioan Gură de Aur, nimeni nu mai pronunță cuvântul erezie¹⁵⁶. Tergiversarea „cercetărilor” istorice are un scop anume: discreditarea unor oameni care au opus rezistență în fața reformelor impuse de împărații bizantini. A se vedea că toți Episcopii menționați de Sfântul Ioan în scrisoarea a IX-a, cu atât de multe laude asupra vredniciei lor, astăzi sunt considerațieretici de ortodocși.

După cum am mai spus, Marșii erau creștini înaintați în vârstă, care se dedicau școlii teologice după decesul soțiilor lor. Nu erau asemănători „călugărilor” specifici ereziei montanismului. Despre acești călugări, după plecarea lui Ioan din biserica oficială, aflăm următoarele: „*Așa stând lucrurile, în faptul dimineții, o hoardă de monahi – că așa trebuie să-i numesc pentru a arăta prin acest cuvânt furia lor – a tăbărât asupra casei în care eram, amenințând că are să-i dea foc, că are să o ardă, că are să-mi facă neplăceri, dacă nu ies din casă. Și nici frica de isauri, nici boala care mă chinua atât de tare și nici altceva nu i-a făcut mai blânzi, ci erau stăpâniți de atâta furie că au băgat frica și în ostași. I-au amenințat și pe ei cu bătaia și se lăudau că și bătuseră cumplit pe mulți ostași. Când au auzit ostașii asta, au venit la mine și m-au rugat și mi-au cerut, zicându-mi: „Chiar dac-ar fi să cădem în mâinile isaurilor, scapă-ne de fiarele acestea*”¹⁵⁷. Până atunci călugării îl iubeau foarte mult și alergau de multe ori să-l asculte și să-l cinstească. După ce a catalogat „monahismul” ca fiind erezie, doctrină împotriva învățăturilor Noului Testament, monahii s-au transformat în niște bestii sălbatice, gata să omoare pentru învățăturile lor.

Orice călugăr are instinctul de a se înfumura după ce este condamnată erezia pe care a fost convins să o slujească, în calitate de sclav al unui stareț bine întreținut. Nu în zadar zice Apostolul Pavel: „*Duhul grăiește lămurit că, în vremurile cele de apoi, unii se vor depărta de la credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare și la învățăturile demonilor, prin fățărnicia*

¹⁵⁴ „Polychronion”, pag. 446;

¹⁵⁵ „*диакон Модуарий*” - Ганина. С. 247. См. также раздел «Ученые в поисках готской антропоники» в 4 главе нашей книги; Васильев. 1921. С. 304; ср. Щукин. С. 450-451; - Mihail Kizilov, „Goții Crimeei”, Simferopol „Heritage of Millennia” 2015, pag. 38; ibidem, pag. 306;

¹⁵⁶ V. G. Vasilevski, 1912 S.-P. 137, pag. 382.

¹⁵⁷ Scrisoarea a IX-a către Olimpiada, paragraful 2, s.p. C și D.

unor mincinoși, care sunt însemnați cu fierul înroșit în cugetul lor. Aceștia opresc de la căsătorie și de la unele bucate” (I Timotei 4, 1-3).

Sfântul Ioan continuă scrisoarea către Olimpiada: „Să nu uiți să faci lucrul acesta; este vorba de un lucru de mare însemnătate. Două lucruri sunt cele care mă interesează dacă s-ar întâmpla – dare-ar Dumnezeu să nu se întâmple – unul, să numească pe episcopul goșilor cei care au săvârșit atât de mari rele, al doilea, să fie numit unul la întâmplare. Știi și tu că nu-și dau silința să numească un om destoinic. Iar dacă asta s-ar întâmpla – dare-ar Dumnezeu să nu se întâmple – tu știi ce-ar urma. Dă-ți pe tăcute toată silința să nu se întâmple așa ceva.” El se arată îngrijorat ca nu cumva în locul lui Moduharius, episcopii oficiali să hirotonească pe vreun oarecare iscoditor și să-l trimită în Goția, ca și cum ar fi fost trimis de către dânsul. Apoi continuă: „S-ar face un lucru minunat dacă ar fi cu puțință ca Moduarie să vină la mine în taină și fără să-l simtă cineva”¹⁵⁸. Din acest motiv, el o povățuiește pe Olimpiada să-l găzduiască pe Moduharius până trece iarna, iar apoi să-l trimită cu corabia spre Bosfor, pentru a fi hirotonit Episcop. În cele din urmă Moduharius avea să fie episcop în Gothia (Muntenia de azi) – Munții Buzăului, apoi în Transilvania – (Dacia) și în cele din urmă în Cherson (Crimeea), unde a trecut la cele veșnice în preajma anului 417.

Traseul cronologic al creștinilor audieni este aproape imposibil de stabilit în zilele noastre. Fiecare scriitor a căutat să folosească sursele în acord cu propriile sale păreri sau cu mărturisirea confesiunii din care făcea parte. În astfel de circumstanțe, deși pare imposibilă de stabilit cronologia „audianismului”, nu ne dezavantajează cu absolut nimic săregăsim creștinismul pur, tocmai printre dovezile grăitoare care s-au păstrat, multitudinea de contradicții și erezii precum: origenism, montaniste, ariene, diotrefism, gnostice, ecumenism și multe alte erezii, care sunt practicate sub diferite forme în cultele oficiale.

Având doctrina completă, doctrina audianismului la baza căreia stă neclintită învățătura Sfinților Apostoli, ne rămâne doar curajul și dăruirea de înfăptuit pentru a duce mai departe o istorie de 1700 de ani. Putem merge înainte, cu sau fără o cronologie certă, prin simplul fapt că hirotonia noastră episcopală provine, firește, „din schismă”, dar, pe linia succesiunii acelei Biserici din Cherson (1783), din care mai apoi apare Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse din Diaspora” (1921), al cărui prim ierarh a fost Antonie Khrapovistchy. Acesta, la Sinodul al Bisericii Ruse din anul 1912, a afirmat: „Există patru circumstanțe în această chestiune: În primul rând – încercarea de a forța creștinizarea evreilor, a avut loc mult mai târziu decât încercările cunoscute din istoria iudaizării violente a creștinismului; în al doilea rând – aceste încercări erau excepții de la regulă, inclusiv în politicile conducătorilor creștinilor din secolele timpurii; în al treilea rând – Biserica a evaluat negativ aceste încercări și a condamnat formal ideea în sine; în al patrulea rând – în multe cazuri, aceste încercări nu au fost întreprinse de împărați ortodocși, ci de eretici, care la acel moment au persecutat ortodocșii”¹⁵⁹.

În concluzie, ne rămân cele mai importante mărturii aduse de Epifanie: „Și au fost în total cincisprezece episcopi tăiați împrejur (la Sinodul din Arles)¹⁶⁰. „Și în acea vreme, când episcopii tăiați împrejur au fost hirotoniți la Ierusalim, era obligatoriu ca întreaga lume de jos

¹⁵⁸ Sfântul Ioan Gură de Aur, scrisoarea a IX-a către Olimpiada, p. 5, s.p. B.

¹⁵⁹ Антоний Храповицкий „истории попыток насильственной иудаизации христиан” в мае 1921; Церковные Ведомости „Buletinul Bisericii”, nr. 20, din 18 mai 1913, p. 277-286).

¹⁶⁰ Tăierea împrejur este „botezul” evreilor. Constantin a dorit ca toți episcopii de la acest prim Sinod condus de el, din localitatea Arles, absolut toți să fie evrei.

să sărbătorească cu ei”¹⁶¹. „Biserica a fost aruncată în tulburare încă din timpul episcopilor tăiați împrejur”¹⁶². „S-a acționat în forță cu ajutorul soldaților, s-a produs vărsare de sânge sub ochii îngroziți ai celor ce priveau dezlănțuirea acestui război..., s-au făcut arestări și s-au dispus exilări în rândul ierarhilor”¹⁶³, printre ei numărându-se și episcopul Silvan de Cirta”¹⁶⁴. „Audius era un om eminent, din părinți mesopotamieni. Casa lui era lăcașul purității vieții sale, plin de râvnă dumnezeiască și credință. De multe ori, când vede lucrurile care au continuat să se petreacă în biserici, sub nasul episcopilor și preoților, el se opune unui astfel de comportament, spunând cu mustrare: „aceasta nu este așa cum ar trebui să fie” sau „acest lucru nu ar trebui să fie așa”. El este întocmai unui povestitor de adevăruri și se potrivește cu persoanele care vorbesc deschis din respect pentru adevăr, mai ales când propriile lor vieți sunt exemplare”¹⁶⁵.

„Audius condamna lipsa de dreptate desăvârșită, nevrând să aibă comuniune cu episcopii și preoții care posedă averi, aur și argint, precum și pentru că sărbătoresc paștele la aceeași dată cu evreii”¹⁶⁶. „În vremea lui Constantin a fost abandonat ritualul pascal din dorința de a i se potrivi cu ziua împăratului”¹⁶⁷. „Pe lângă admirabila lui mărturisire a Tatălui, a Fiului și a Duhului Sfânt în sensul bisericii apostolice și respectarea tuturor dogmelor, prin întreaga sa manieră de viață, care de asemenea a fost admirabilă, Audius și-a câștigat existența muncind cu propriile sale mâini, la fel și episcopii care erau sub omoforul lui (ascultau de el) și preoții și toți ceilalți”¹⁶⁸.

Acesta toate definesc structura audiană ca fiind una dintre cele mai legendare culte de pe teritoriul actual românesc, care s-a străduit să păstreze cu desăvârșire dogmele, tradițiile și învățăturile Sfinților Apostoli. Indiferent de persecuțiile la care au fost supuși, indiferent de rănilor purtate în decursul secolelor, pentru ei mai de preț a fost conservarea patrimoniului dogmatic moștenit de la Sfinții și Dumnezeuieștii Apostoli, decât să-și cruțe propriile lor vieți sau să accepte compromisul propus de împărat în schimbul unor favoruri.

Prin urmare, cei ce încă mai așteaptă o reformă a Bisericii Ortodoxe, sau a Bisericii Catolice, prin care să revină la rânduiele Sfinților Apostoli și să lepede ereziile în care s-au ancorat în ultima vreme, trebuie să se resemneze și să conștientizeze că pentru actualul parcurs al cultelor politice este definitorie munca împăraților de-a lungul secolelor, care a fost uriașă pentru obținerea conducerii. Nimeni din urmă cu 1700 de ani nu a reușit să vadă măcar pași mici ai ierarhilor, spre revenirea la creștinismul acela „mult visat” de demult și fiecare a fost amăgit că „după o vreme se vor îndrepta lucrurile”. Dimpotrivă, lucrurile s-au precipitat într-o direcție defavorabilă afirmării adevărului, iar îndepărtarea față de dogmele și învățăturile Sfinților Apostoli este suficient de vizibilă din toate punctele de vedere.

Sfârșitul celei de-a III-a părți.

¹⁶¹ Panarion, cart. III, 10, 4.

¹⁶² Epifanie, „Panarion” p. 9, s.p. 9

¹⁶³ Optatus de Mileve, „Carta a VI-a” p. 149, n.n. 8-10. - de unde aflăm că persecutarea lui Silvan începe abia în anul 320, pomind de la prietenia lui Constantin cu diaconul Numidianus.

¹⁶⁴ „Mișcarea donatistă și politica religioasă constantiniană” Pr. Prof. Dr. Nicolae Chifăr, pag. 4

¹⁶⁵ Epifanie Episcopul Salaminei (310 – 403), Panarion, 70, p. 1, s.p. 2.

¹⁶⁶ Epifanie de Salamina, „Ancoratus” p. 14, s.p. 83; ibidem „Polyhronion” BOR - EDJ, 2015, pag. 430 (sus).

¹⁶⁷ Epifanie, „Panarion” cartea a III-a, p. 70, s.p. 9

¹⁶⁸ Epifanie „Panarion”, Audianismul, 70, p. 2, s.p. 1-2.

Asociația Creștină „APOSTOLICONUL”

Tel: 0748595007 (Președinte: Pr. Nicolae)

Pentru susținerea proiectelor noastre:

IBAN: RO22BRDE090SV56167160900